

Nota van Participatie Omgevingsvisie Kampen

Versie mei 2025

De gemeente Kampen is in 2024 gestart met het ontwikkelen van de omgevingsvisie. Dit is een langetermijnvisie voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen richting aan de ruimtelijke ontwikkeling van de kernen, buurtschappen en het buitengebied van de gemeente Kampen. De omgevingsvisie beschrijft de huidige kwaliteiten en formuleert een aanpak op de huidige en toekomstige opgaven, met thematische en gebiedsgerichte uitwerkingen en bijbehorende aanpak. Hiermee biedt de omgevingsvisie belanghebbenden en initiatiefnemers straks duidelijke handelingsperspectieven en een duidelijk toetsingskader.

Verder bouwen op Koers Kampen 2040

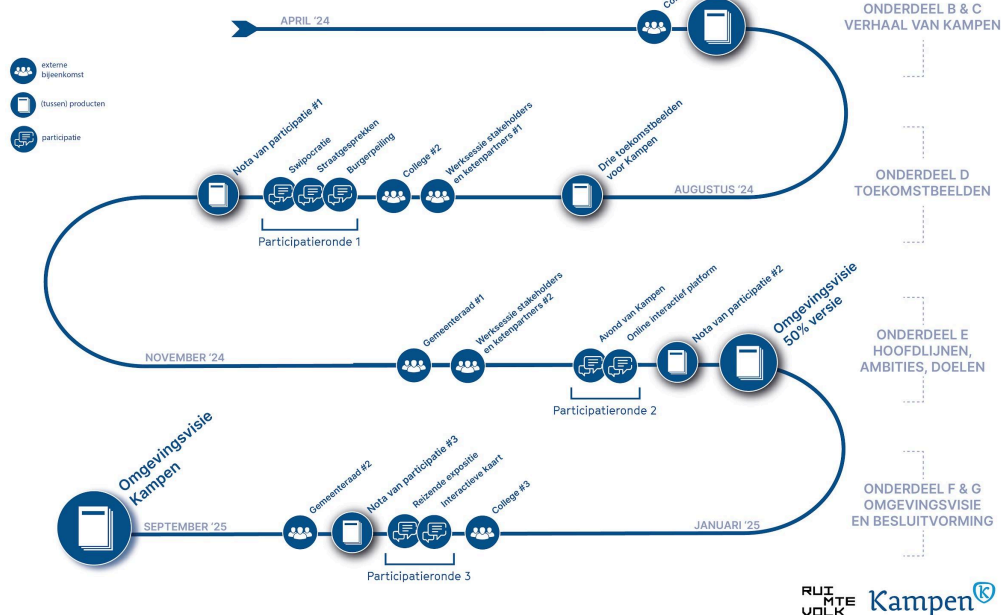
In 2023 stelde de gemeenteraad De Koers Kampen 2040 vast. Deze koers is een toekomstbeeld voor de hele gemeente Kampen die samen met de raad, de bewoners, ondernemers en organisaties is opgesteld. De Koers Kampen 2040 is niet het eindpunt, maar het beginpunt van een continu gesprek tussen gemeenteraad en samenleving.

Aan de hand van diverse participatiemiddelen voeren we het gesprek over de toekomst nu verder. Het doel hiervan is het verdiepen en uitwerken van De Koers Kampen 2040. Dit betekent dat we niet alleen antwoord geven op het 'wat', maar ook op 'waar' willen we bepaalde ontwikkelingen en 'hoe' gaan we dit doen. Deze ruimtelijke uitwerking maken we voor de hele gemeente én per gebied.

De omgevingsvisie maken we samen met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenorganisaties. We zullen deze partijen geregeld informeren, maar horen ook graag hun mening en advies. Op verschillende momenten en manieren worden deze partijen betrokken bij het proces.

Omgevingsvisie Kampen Processlang

Versie: november 2024

Dit document geeft de resultaten van het participatietraject van de Omgevingsvisie Kampen weer. Het betreft de resultaten van straatgesprekken, bijeenkomsten en digitale peilingen via online tools en een digitaal platform. Aan het einde van elke participatieronde heeft er een update plaatsgevonden.

Colofon

Dit document is opgesteld door RUIMTEVOLK in samenwerking met de gemeente Kampen. Het copyright van de beelden, kaarten en foto's berust bij RUIMTEVOLK en de gemeente Kampen tenzij anders aangegeven.

Participatieronde #1 - TOEKOMSTBEELDEN

(SEPTEMBER - OKTOBER '24)

De gemeente streeft met de omgevingsvisie naar een gedragen (toekomst)verhaal. Daarom hechten we waarde aan het betrekken van verschillende partijen in de totstandkoming van de omgevingsvisie. Via diverse participatiemiddelen is daarom participatieronde #1 ingezet op het zo breed mogelijk ophalen van kennis en inbreng vanuit inwoners, ondernemers en stakeholders. Met een combinatie van fysieke en online mogelijkheden is een breed publiek benaderd om mee te denken. De boodschap die werd meegegeven: we hebben veel ambities, maar niet alles kan overal. Dit vraagt ons om keuzes te maken voor de inrichting van de omgeving.

Om het gesprek over keuzemogelijkheden en bijbehorende gevolgen te voeren, werden drie fictieve [toekomstbeelden](#) als gespreksstarter ingezet. Elk toekomstbeeld, bestaande uit een kaartbeeld, toelichtende tekst en sfeerbeelden, schetste een voorstelbare toekomst voor de gemeente Kampen in 2050. Deelnemers werden gevraagd hierop te reageren en hun zorgen, wensen en ideeën mee te geven. De keuzes die voorliggen en de dilemma's die daarmee gepaard gaan, stonden ook centraal in de twee digitale peilingen. Interessante maar complexe stellingen werden aan deelnemers voorgelegd.

De voorkeuren en keuzes die uit de verschillende gesprekken en digitale peilingen naar voren komen, zijn als advies meegenomen bij het opstellen van de 50% omgevingsvisie met ambities en doelen voor de toekomstige leefomgeving van gemeente Kampen in 2050. De uitkomsten uit de verschillende participatiemiddelen zijn daarbij tegen elkaar afgewogen. Ook zijn de wensen en opvattingen afgezet tegen eerder geformuleerde beleidsambities, bovenlokale kaders en wettelijke eisen die betrekking hebben op de leefomgeving. Hier komen soms dilemma's uit naar voren, die eveneens worden benoemd.

Straatgesprekken

Sfeerimpressie straatgesprekken (beeld: Foto Tennekes)

In september en oktober 2024 vonden op diverse momenten en locaties straatgesprekken plaats. Het doel van deze gesprekken was om een brede groep aan mensen fysiek te bereiken en om kwalitatieve input op te halen voor de omgevingsvisie. Met drie toekomstbeelden als gespreksmiddel onder de arm gingen ambtenaren en wethouders op verschillende plekken de straat op om met inwoners het gesprek te voeren over de mogelijke toekomstrichtingen. Tijdens de straatgesprekken werd deelnemers gevraagd welke onderdelen van de toekomstbeelden hen aanspreken en welke niet. Deze gesprekken lenen zich ook om door te vragen *waarom* mensen iets vinden.

De gesprekken zijn gevoerd op diverse plekken binnen de gemeente, zoals diverse weekmarkten, de bibliotheek in Kampen en IJsselmuiden, het gemeentehuis, Zalkerveer en de jaarlijkse Biestemarkt in Grafhorst.

In totaal zijn er op 11 verschillende locaties circa 125 straatgesprekken gevoerd met inwoners, variërend in leeftijd, geslacht en woonplaats. In de volgende tabel is op hoofdlijnen de meegegeven input op de toekomstbeelden samengevat.

Hoofdlijnen opbrengsten straatgesprekken	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Toekomstbeeld 1 Veel gesprekken die gevoerd zijn over het eerste toekomstbeeld gaan in op het behoud en versterken van sociale cohesie en samenredzaamheid , vooral in het licht van trends zoals vergrijzing en een toename van eenzaamheid. Wat veel mensen in dit toekomstbeeld aanspreekt, is de aandacht voor ontmoetingsmogelijkheden . Deelnemers zien	In de 50%-versie van de omgevingsvisie worden sociale cohesie en samenredzaamheid benoemd als belangrijke pijlers voor goed leven. De 50% versie van de omgevingsvisie zet in op het bouwen aan een brede sociale basis en het realiseren van gemengde wijken en dorpen, waar ruimte is voor verschillende doelgroepen (jongeren, ouderen, zorgvragers) en nieuwe (woon)zorgconcepten .

de gemeente graag inzetten op het faciliteren van spontane ontmoeting, bijvoorbeeld door verschillende doelgroepen bij elkaar te laten wonen. Ook vinden zij het vanuit gezondheid van belang dat een groene omgeving voor iedereen makkelijk te bereiken is, en dat er in de openbare ruimte voldoende mogelijkheden voor spelen, sporten en ontspannen zijn. Volgens deelnemers hangt een fijne leefomgeving ook samen met het thema verkeersveiligheid. In diverse gesprekken wordt aandacht gevraagd voor het bestrijden van onveilige situaties, bijvoorbeeld met snelheidsbeperkingen.

De aanwezige **gemeenschapszin** binnen de dorpen en buurten wordt genoemd als een belangrijke basis voor het naar elkaar omzien. Tegelijkertijd zijn er ook deelnemers die kanttekeningen zetten bij de in het toekomstbeeld benoemde streven naar samenredzaamheid: zij geven aan dat de zorg voor elkaar niet volledig door de gemeenschap gedragen kan worden. Daarmee vragen ze ook om voldoende aandacht voor **zorggeschikte woningen en zorgverleners**.

Ook het vraagstuk over spreiding van voorzieningen in de gemeente stuit op wat verdeeldheid. Veel deelnemers geven aan dat de leefbaarheid van kernen in grote mate samenhangt met de **aanwezigheid van basisvoorzieningen**. Tegelijkertijd wijst men er ook op dat het behoud van voorzieningen in sommige gevallen (te) veel inzet van vrijwilligers vraagt. Mogelijke oplossingen die worden aangedragen zijn **mobiele voorzieningen**, maar ook het verbeteren van de **bereikbaarheid van aanwezige voorzieningen** in Kampen en IJsselmuiden. Het vergroten van het aanbod aan voorzieningen voor jongeren wordt meermaals aangedragen als verbeterpunt.

Op het gebied van woningbouw geven de meeste deelnemers aan dat zij ook graag in de **kleinere dorpen ruimte voor woningbouw** zien. Hierbij gaat het niet om grote aantallen, maar wel om het voorzien in de lokale behoefte. Ook worden kansen op het gebied van CPO en collectieve woonvormen aangedragen. Woningbouwontwikkelingen die passen bij het dorpse karakter worden door veel deelnemers gewaardeerd en men is terughoudend in ruimte voor hogere bouw. Tegelijkertijd reageren er ook deelnemers kritisch op de insteek die dit toekomstbeeld meegeeft. Daarbij vragen zij zich vooral af of er voldoende woningen worden bijgebouwd voor

De gemeente hecht veel waarde aan het bieden van mogelijkheden om elkaar te **ontmoeten**. In de 50% versie van de omgevingsvisie wordt ingezet op het stimuleren van ontmoeting in warme dorps- en wijkhartten. De dorps- en wijkhartten vormen fysieke plekken die bijdragen aan ontmoeting, zoals een bibliotheek, sportclubs of horeca. Voor de binnenstad van Kampen, Reeve en IJsselmuiden richt de gemeente zich op het faciliteren van minimaal een **multifunctionele accommodatie (MFA)**. Voor de dorpen Grafhorst, 's Heerenbroek, Wilsum en Zalk wordt ingezet op minimaal een ontmoetingsplek per dorp. Ook worden groene plekken in de openbare ruimte benut als spontane ontmoetingsmogelijkheid waar men kan bewegen en ontspannen. Bij deze ontmoetingsmogelijkheden investeert de gemeente specifiek in het uitbreiden van faciliteiten en informele **ontmoetingsplekken voor jongeren**.

Op het gebied van **verkeersveiligheid** beschrijft de 50% versie van de omgevingsvisie een inzet op het scheiden van verkeersstromen. Met name in het buitengebied en op werklocaties is er extra aandacht voor verkeersveiligheid.

De oproep voor ruimte in de dorpen voor **woningbouw om te voorzien in de lokale behoefte** heeft een plek gekregen in de 50% versie van de omgevingsvisie. Voor ieder dorp kijkt de gemeente welke locaties op basis van het water- en bodemsysteem geschikt zijn voor nieuwe woningen. Dit betekent dat niet in elk dorp nog ruimte is voor uitbreiding. Ook wordt bij woningbouwontwikkelingen aandacht besteed aan het **aansluiten bij de schaal en (cultuurhistorische) uitstraling** van het dorp. De gemeente ziet het als onvermijdelijk om op enkele plekken in de gemeente **hoger te bouwen**, hiervoor wordt in de 50% versie van de omgevingsvisie gekeken naar verdichtingslocaties, zoals rondom de mobiliteitshubs.

De 50% versie van de omgevingsvisie beschrijft dat de gemeente de **cultuurhistorie** en identiteit van de stad, dorpen en het landschap koestert, wil beschermen en

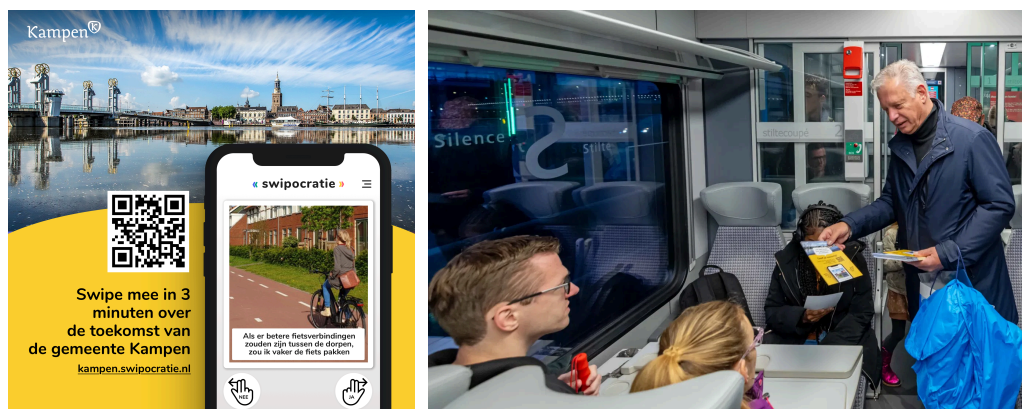
de toekomstige woningvraag. Tot slot besteedt het toekomstbeeld ook aandacht aan cultuurhistorie. Op dit onderwerp zijn de meningen redelijk gelijk: men is trots op de zichtbare cultuurhistorie en ziet de elementen die de geschiedenis zichtbaar maken graag voor lange tijd behouden. Dit vraagt volgens hen ook het toekomstbestendig maken van monumenten, bijvoorbeeld door verduurzaming en herbestemming naar nieuwe functies.	beter beleefbaar wil maken. Deze ambitie gaat gepaard met een keuze om in te zetten op verduurzaming en herbestemming van monumenten.
Toekomstbeeld 2 De inzet van dit toekomstbeeld op brede welvaart en bestaanszekerheid zijn aspecten die door veel deelnemers onderschreven worden. Het versterken van de regionale positie op het gebied van economie en woningbouw roept echter verschillende meningen op bij mensen. Op het gebied van economische ontwikkeling geven meerdere mensen aan vooral in te willen zetten op het faciliteren van lokaal MKB. Ze benoemen dat het belangrijk is dat uitbreiding of het toevoegen van bedrijven ook zorgt voor meer banen. Over het type werkgelegenheid dat bij de gemeente past, verschillen de meningen van deelnemers. Waar sommige mensen adviseren om vooral in te zetten op doorgroeimogelijkheden voor meer praktisch geschoolde banen, zien anderen ook kansen voor een groei in de dienstenindustrie en theoretisch geschoolde banen. Daarbij worden ook kansen voor het vergroten van de toeristische sector onderstreept. Het voorstel om de Zuiderzeehaven te vergroten wordt gemengd ontvangen: enkele mensen noemen deze ontwikkeling onontkoombaar, andere mensen vinden uitbreiding te grootschalig voor Kampen. 'Bestaanszekerheid' is ook wanneer het gaat over landbouw volgens meerdere mensen een belangrijk sleutelwoord. Ze vinden het belangrijk dat de gemeente boeren ondersteunt in het behalen van landelijke doelstellingen, vooral op plekken die van oudsher geschikt zijn voor landbouw. Bij dit toekomstbeeld wordt meermaals gesproken over het perspectief voor jongeren. Men vindt het belangrijk dat de jeugd na hun studie mogelijkheden vindt in het lokale bedrijfsleven en dat er ook ruimte is voor deze jongeren en jonge gezinnen om een woonplek binnen de gemeente te	In de 50%-versie beschrijft de gemeente in te zetten op een sterke lokale én regionale economie. De focus wordt daarbij gelegd op het versterken van het huidige economische profiel, waarvan het MKB een belangrijk onderdeel vormt. Dit wordt gefaciliteerd met de toevoeging van een extra bedrijventerrein, waar met name plek wordt geboden aan uitbreiding van bedrijven met een lokale binding - die ook zorgen voor lokale werkgelegenheid. Op goed bereikbare plekken worden kansen gezien voor de ontwikkeling van innovatiehubs, waar ook meer theoretisch geschoolde bedrijvigheid (bijvoorbeeld zakelijke dienstverlening) onderdeel van kan uitmaken. Ook ziet de gemeente kansen voor het verbreden van het economisch profiel door onder andere meer in te zetten op recreatie en natuurbeleving. Voor de mogelijke ontwikkeling van de Tweede Zuiderzeehaven wordt onderzoek gedaan naar nut en noodzaak. De ruimte wordt gereserveerd zo lang er nog geen besluit is genomen over de ontwikkeling. In het buitengebied blijft de gemeente ruimte bieden voor de agrarische sector. De 50% versie van de omgevingsvisie beschrijft de inzet op landbouw als voornaamste economische- en identiteitsdrager van het buitengebied. In samenwerking met de landbouwsector wil de gemeente op zoek naar mogelijkheden voor duurzame (kringloop)landbouwwormen en verdienmodellen die passen bij het unieke landschap en bodem- en watersystemen van de diverse deelgebieden. Op het gebied van woningbouw richt de gemeente zich

vinden. De inzet op woningen voor starters uit dit toekomstbeeld spreekt over het algemeen aan. Daarbij wordt wel genoemd dat het creëren van aantrekkelijke woonmilieus voor regionale starters niet moet leiden tot verdringing van lokale woningzoekenden. Toekomstbeeld 2 beschrijft een inzet op woningbouw via uitbreiding, waarbij een groot deel belandt bij de gebiedsontwikkeling van Reeve-Noord. De meeste deelnemers vinden uitbreiding van Reeve een logische keuze. Tegelijkertijd zijn er ook mensen die aangeven dat uitbreiding van kernen niet te veel ten koste moet gaan van het open, agrarische landschap en de dorps uitstraling. Ingrepen in de regionale auto-bereikbaarheid, zoals het verbreden van de N50, worden over het algemeen als logisch ervaren. Ook de ontwikkeling van mobiliteitshubs bij de twee stations spreekt de meeste mensen aan. Men vindt het goed om te investeren in de bereikbaarheid per OV. Wel vragen ze daarbij aandacht voor de toegankelijkheid van OV op het gebied van stijgende prijzen.	op een groei binnen een bandbreedte van 3500 - 3850 woningen. Deze groei geeft antwoord op de lokale woonvraag vanuit autonome ontwikkeling, maar bestaat ook nog uit extra woningen die kunnen voorzien in de regionale vraag. De locatiekeuze voor woningbouw wordt in de 50% versie van de omgevingsvisie bepaald door het lokale bodem- en watersysteem. Dit betekent dat er géén grootschalige woningbouw plaatsvindt daar waar dit systeem niet de juiste omstandigheden biedt. De gemeente zet wel in op uitbreiding van Reeve en de gebiedsontwikkeling van Reeve-Noord. De 50% versie van de omgevingsvisie beschrijft dat de gemeente in beperkte mate inzet op (meer) ruimte voor de auto. Daar waar nodig met het oog op ontsluiting worden de nodige investeringen gedaan, waaronder het (verder) verbreden van de N50. Verder kiest de gemeente juist om te investeren in bereikbaarheid via de ontwikkeling van hoogwaardige OV-assen en het realiseren van de missende schakel in de regionale doorfietsroutes Dronten-Kampen-Zwolle. Ook wordt ingezet op de (door)ontwikkeling van mobilitieitshubs bij station Kampen en station Kampen Zuid.
Toekomstbeeld 3 De aandacht die dit toekomstbeeld schenkt aan ruimte voor natuur en water is volgens meerdere deelnemers noodzakelijk in het licht van het veranderende klimaat en de afname in biodiversiteit. Tegelijkertijd zijn er ook mensen die de keuzes uit dit toekomstbeeld te stevig vinden. Zo geven verschillende deelnemers aan dat het van belang is dat landbouw meer duurzaam en natuurinclusief wordt, maar vinden zij ook dat boeren ruimte moeten krijgen in de wijze waarop zij dit aanpakken. Verder zien verschillende deelnemers kansen voor nevenfuncties in de landbouw, bijvoorbeeld op het gebied van recreatie. Het voorstel van zonneparken als nieuw of extra verdienmodel voor boeren roept ook enige weerstand op. Meerdere mensen zien liever geen grootschalige energieopwek op plekken zoals het Kampereiland en polder Mastenbroek.	In de 50%-versie van de omgevingsvisie staat dat de gemeente kiest voor water en bodem leidend laten zijn in ruimtelijke keuzes. Grote ruimtelijke ontwikkelingen worden gekoppeld aan klimaatopgaven zoals waterberging en natuurontwikkeling. Voor de landbouw houdt dit in dat de gemeente samen met boeren en andere partners op zoek wil gaan naar mogelijkheden vormen van landbouw en andere verdienmodellen die passen bij het landschap en de bodem- en watersystemen. Het langetermijnperspectief van de boer én van het landschap staan daarbij centraal. Samen met de sector worden mogelijkheden voor meer natuurinclusieve landbouw of nevenfuncties verkend. Op het gebied van duurzame energieopwek wordt gekeken naar passende maatregelen op gebiedsniveau en wordt voorrang gegeven aan lokale, innovatieve

Investeren in de kwaliteit van het landschap spreekt veel mensen aan. Op het gebied van landschapsbeleving benoemen diverse deelnemers kansen voor versterking. Meermaals wordt het versterken van de verbinding met de IJssel genoemd. Deelnemers benoemen recreatiemogelijkheden zoals waterrecreatie op de IJssel, maar spreken ook over zaken zoals strandjes en horecamogelijkheden langs het water. Ook het voorstel om te investeren in fietsroutes door het landschap, kan op veel voorstanders rekenen. Verkeersveiligheid wordt daarbij aangedragen als belangrijke randvoorwaarde. Het geschetste toekomstbeeld biedt minder ruimte voor de auto, bijvoorbeeld in de binnenstad. Reacties op dit voorstel zijn verdeeld. Veel mensen geven aan dat het verminderen van het aantal auto's in de binnenstad ten goede kan komen voor de leefbaarheid van inwoners en bezoekers. Tegelijkertijd is er ook een groep die wijst op autoafhankelijkheid bij sommige doelgroepen. Zij noemen dat parkeerruimte nu al schaars is, en dit er ook voor kan zorgen dat men voor winkelen en horeca op zoek gaat naar alternatieve locaties. Goede parkeerclusters aan de randen van de binnenstad, aantrekkelijke alternatieven op het gebied van OV en fiets worden benoemd als randvoorwaardelijk. De inzet op het benutten van transformatie voor nieuwe woningen wordt door veel mensen onderschreven. Over verdichting door middel van inbreiding zijn de meningen meer verdeeld, vooral wanneer er wordt gesproken over vaker de hoogte in bouwen. Enerzijds ziet men dit als een goede en duurzame oplossing voor meer woningen, anderzijds vrezen sommigen dat hogere bouw afdoet aan de gewaardeerde dorpse uitstraling. Tot slot vindt men het belangrijk dat nieuwbouw zo duurzaam, natuurinclusief en waar mogelijk circulair plaatsvindt en dat bestaande woningen verduurzaamd worden. Wel wordt opgeroepen om daarbij aandacht te hebben voor het betaalbaar houden van dergelijke ambities.	initiatieven. Kamperveen vormt een zoekgebied voor windenergie in de 50%-versie. Deze keuze hiervoor volgt uit programmeringsafspraken vanuit het Provinciaal Programma Energiestrategie. De kansen die inwoners benoemden op het gebied van recreatie, met name bij de IJssel, worden aangehaald in de 50%-versie. Zo zet de gemeente in op het doorontwikkelen van het recreatieve 'parelsnoer' langs de IJssel. Daarnaast wordt gekozen voor het behouden en doorontwikkelen van het fietsnetwerk tussen de kernen, ook met het oog op recreatief verkeer. In de 50%-versie wordt gekozen voor autoluwe zones in de binnenstad en waar mogelijk verlaagde parkeernormen bij nieuwe woningbouwontwikkelingen. Alternatieven voor autogebruik worden gestimuleerd. Tegelijkertijd worden de benodigde randvoorwaarden voor een bereikbare binnenstad herkend. Om de parkeerdruk in de binnenstad te verlichten, worden aantrekkelijke parkeermogelijkheden op loopafstand gefaciliteerd, zogenaamde mobilitieithubs. Het zoeken van mogelijkheden voor nieuwe woningen in de bestaande woningvoorraad en ander vastgoed vormt onderdeel van de ambities van de gemeente. Ook verdichting maakt onderdeel uit van de 50%-versie. Daarbij wordt gedacht aan gebieden zoals rondom Station Kampen / de Trekvaart. De gemeente streeft naar wijken en dorpen die in hoge mate natuurinclusief en klimaatbestendig worden ingericht. In nieuwbouwontwikkelingen wordt zoveel mogelijk ingezet op circulair en energieneutraal bouwen. Parallel daaraan houdt de gemeente vast aan de afspraak om de betaalbare woningvoorraad te vergroten en is er aandacht voor het bestrijden van energiearmoede.
Overige aandachtspunten/opmerkingen In de verschillende straatgesprekken ontving de gemeente meermaals complimenten voor hun actieve houding in het	De hier benoemde aandachtspunten/opmerkingen zijn hoofdzakelijk procesmatig van aard. Deze opmerkingen worden meegenomen in het proces van de totstandkoming van de omgevingsvisie.

benaderen van de samenleving om mee te denken over de toekomst. Verschillende keren werd aangegeven dat men het belangrijk vindt om bij plannen op een passende wijze betrokken te worden. Tijdige informatievoorziening is daarbij een belangrijk onderdeel volgens meerdere deelnemers. Ook kwam het advies om als gemeente goed af te stemmen met buurgemeenten een enkele keer terug. Men gaf daarbij aan dat veel opgaven niet alleen voor Kampen spelen, en dat dit vraagt om samenwerking in de regio.

Swipocratie

Sfeerimpressie promotie Swipocratie-campagne (beeld rechts: Foto Tennekes)

Een andere wijze waarop gestuurd is op laagdrempelige participatie is door middel van de digitale tool Swipocratie. Swipocratie is een tool die respondenten op een simpele, intuïtieve manier keuzes en dilemma's voorlegt. Respondenten worden gevraagd om tussen 2 opties een keuze te maken. De Swipocratie bestond uit 34 stellingen die te maken hebben met zaken zoals woningbouw, economie, klimaatadaptatie en voorzieningen. De stellingen vormden een (versimpelde) doorwerking van de drie toekomstbeelden die centraal stonden in de straatgesprekken. De stellingen impliceert vaak een afruil: *kiest u voor parkeren voor de deur, of toch liever groen voor de deur?* In de vraagstelling is geprobeerd om deze afruil zo scherp mogelijk te formuleren. Belangrijk om hierbij te benoemen is dat dit een peiling blijft, en dat de realiteit altijd complexer is. Desondanks bieden de antwoorden op de stellingen een inzicht in de opvattingen en standpunten van inwoners op verschillende thema's die de omgevingsvisie raken. Zo laten de resultaten zien over welke onderwerpen er verdeeldheid bestaat, maar ook op welke vlakken meer eensgezindheid wordt getoond.

Om de representativiteit te borgen is er een zo breed mogelijke groep inwoners benaderd om mee te doen aan de Swipocratie. Tijdens de verschillende straatgesprekken is een groot aantal flyers verspreid. Ook reisde wethouder Faber samen met ambtenaren op woensdag 2 oktober in de ochtendspits mee met het Kamperlijntje (traject Kampen - Zwolle) om flyers uit te delen. Veel jongeren en jongvolwassenen, op weg naar studie of werk, hebben de Swipocratie ingevuld. De Swipocratie is ook aangekondigd op het digitaal platform en lokale nieuwspagina's. Tot slot zijn via de social media kanalen van de gemeente gerichte advertenties uitgezet. Hiermee kon onder andere gestuurd worden op woonplek en leeftijd. In het bijzonder ging daarbij aandacht uit naar het bereiken van jongeren en jongvolwassenen.

Tussen 28 september en 20 oktober 2024 vulden 1.483 deelnemers de Swipocratie in. Meer dan 35% van alle deelnemers was jonger dan 35 jaar. De resultaten uit de Swipocratie peiling zijn samengevat in een [infographic](#) die te vinden is op het digitaal platform www.omgevingsvisiekampen.nl. In onderstaande tabel zijn de resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

Hoofdlijnen opbrengsten Swipocratie	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
THEMA MENSEN: Verschillende stellingen in de Swipocratie bevroegen mensen op hun kijk op onderwerpen zoals leefbaarheid, gezondheid, sociale cohesie en aanwezigheid van voorzieningen. Uit de peiling blijkt dat het merendeel van de respondenten (65%) een breed aanbod van voorzieningen in Kampen en IJsselmuiden verkiest boven een kleiner aanbod verspreid over alle dorpen. Wanneer het gaat over ontmoetingsmogelijkheden, geeft een groot deel van de deelnemers (71%) aan te vinden dat er meer ontmoetingsplekken voor jongeren nodig zijn. Daarbij kiest tweederde (67%) van de respondenten voor ontmoetingsmogelijkheden in de buitenruimte in plaats van formele plekken zoals een buurthuis. Op de vraag of men zich in zou willen (blijven) zetten als vrijwilliger, zijn de meningen erg verdeeld: een kleine meerderheid (53%) geeft aan hier geen behoefte aan te hebben. Ook de stelling of woningen nabij plekken met lichte geluids- of geuroverlast mogen komen zorgt voor verdeeldheid. Hier reageert een kleine meerderheid (52%) 'ja' op. THEMA RUIMTE EN ECONOMIE: Op het onderwerp 'wonen' komt uit de resultaten een redelijke verdeeldheid over zaken zoals de locatie van woningen en het type woningen. Een lichte voorkeur (59%) gaat uit naar bouwen aan de randen van de dorpen in plaats van binnen de dorpen. 63% geeft aan dat er woningen in elke kern gebouwd moeten worden, en niet slechts in Kampen, Reeve en IJsselmuiden. De aanwezigheid van openbaar groen vinden veel deelnemers belangrijk. 59% van de respondenten uit een voorkeur naar hogere bouw als dit zorgt voor meer ruimte voor openbaar groen. Voor de invulling van bedrijventerreinen kiest een meerderheid (59%) voor het benutten van ruimte voor groei en verduurzaming van bestaande bedrijven, boven het aantrekken van nieuwe bedrijven. 71% vindt dat er meer	THEMA MENSEN In de 50% versie van de omgevingsvisie komt op het gebied van voorzieningen terug dat de gemeente kiest voor het faciliteren van een breed en compleet aanbod van voorzieningen (onderwijs, sport, cultuur, detailhandel, zorg) in Kampen, IJsselmuiden en Reeve en goede bereikbaarheid van deze voorzieningen vanuit de dorpen en het buitengebied. Wat betreft ontmoetingsplekken zet de 50% versie van de omgevingsvisie in het bijzonder in op meer (informele) ontmoetingsplekken voor jongeren. Daarbij besteedt de gemeente zowel aandacht aan plekken binnen, als aan ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte. De gemeente ziet het beperken van geluids- of geuroverlast als belangrijke randvoorwaarde voor een gezonde leefomgeving. In hde 50% versie van de omgevingsvisie spreekt de gemeente uit bij voorkeur zwaardere milieucategorieën op werklocaties verder van woonwijken te plaatsen. THEMA RUIMTE EN ECONOMIE In de 50% versie van de omgevingsvisie zet de gemeente in op een combinatie van inbreiding en uitbreiding. In principe wordt in elk dorp ruimte geboden voor woningen aansluitend bij de lokale behoefte. Wel is opgenomen dat per dorp de (on)mogelijkheden voor woningbouw verschillen, afhankelijk van de huidige context en het water- en bodemsysteem. Ook ziet de gemeente op verdichtingslocaties ruimte om de hoogte in te gaan, om hiermee niet alles dicht te bouwen en ruimte te bewaren voor onder andere openbaar groen.

woningen en bedrijfsgebouwen in de gemeente mogen komen, ook als dit zorgt voor meer drukte op de weg. Het verbeteren van bereikbaarheid moet echter volgens de meesten (57%) niet ten koste gaan van het landschap en de natuur. Ook ziet men kansen in goede fietsverbindingen: 66% zou vaker de fiets pakken als er betere fietsverbindingen tussen de dorpen zouden zijn.

THEMA AARDE EN OMGEVING:

De resultaten van de Swipocratie wijzen er op dat het merendeel van de respondenten kansen ziet voor ruimte voor klimaatadaptatie. Wanneer het gaat over het opvangen van regenwater in weilanden en openbaar groen, is het overgrote deel (85%) hier voorstander van. Ook vindt een groot deel (76%) dat de gemeente inwoners actief moet helpen om hun tuinen te vergroenen. Op het onderwerp 'recreatie' zijn relatief veel deelnemers (67%) voorstander van het toevoegen van recreatieve routes door het landschap. Een meerderheid (76%) vindt het ook prima als er meer hotels, winkels, horeca en cultuur komen en daardoor meer mensen Kampen bezoeken. Wat betreft land- en tuinbouw geeft een vrij grote meerderheid (67%) aan dat ze het belangrijk vinden dat de glastuinbouw blijft bestaan, ook wanneer dit om grote investeringen vraagt. Hetzelfde geldt voor het perspectief voor boeren: 75% geeft aan dat de gemeente zich actief moet inzetten om boeren te kunnen laten boeren. Tot slot ziet men duurzame energieopwek over het algemeen liever op kleine schaal en verspreid over de gemeente (63%), en niet op grote schaal op enkele plekken. De meningen over zonnevelden zijn verdeeld: een kleine meerderheid (53%) is hier geen voorstander van, ook wanneer er sprake is van goede inpassing in het landschap.

In de 50% versie van de omgevingsvisie wordt beschreven dat de gemeente inzet ruimte voor uitbreiding van **bedrijven met een lokale binding** op een extra bedrijventerrein. Ook is opgenomen dat **verduurzaming** van bestaande bedrijventerreinen gefaciliteerd wordt.

Het de 50% versie van de omgevingsvisie beschrijft een inzet op optimale bereikbaarheid. Hierbinnen vormt de **fiets** een belangrijk middel: de gemeente wil investeren in aantrekkelijke fietsroutes, die ook beter verbonden zijn met de werklocaties.

THEMA AARDE EN OMGEVING

In de 50%-versie beschrijft de gemeente het risico op wateroverlast en overstroming te willen verkleinen door ruimte te creëren voor **wateropvang**. Onder andere in de Koekoekspolder wordt ingezet op meer ruimte voor waterberging. Ook worden mogelijkheden gezien in het combineren van landbouw met waterberging. De 50% versie van de omgevingsvisie doet geen expliciete uitspraken over het **vergroenen van privé-ruimten**, maar beschrijft wel een algemene inzet op het toevoegen van groen in de wijken en dorpen.

De gemeente ziet kansen voor het verbeteren van **recreatiemogelijkheden**, onder andere met een sterk centrum (Kampen) met een **divers voorzieningenaanbod**. Om het landschap te beleven wordt gefocust op het versterken van huidige **recreatieve (fiets)routes** en uitbreiding waar nodig en gewenst.

Voor de **glastuinbouw** en landbouw wordt ingezet om in samenwerking mogelijkheden en beperkingen in het langetermijnperspectief van de sectoren te verkennen. In de Koekoekspolder zet de gemeente in op behoud van de huidige glastuinbouwsector, maar wordt geen nieuwe uitbreidingsruimte geboden. Voor duurzame energieopwek wordt voornamelijk gekeken naar zon-op-dak en windenergie binnen het aangewezen zoekgebied.

Burgerpeiling

Een alternatieve mogelijkheid om digitaal deel te nemen aan de eerste participatieronde, werd geboden via het inwonerspanel van de gemeente Kampen. Circa 2.000 leden van het inwonerspanel ontvingen een uitnodiging om deel te nemen aan een online vragenlijst voor de omgevingsvisie. In de online vragenlijst werden deelnemers aan de hand van de drie toekomstbeelden een aantal open en gesloten vragen gesteld. Na een korte toelichting op elk toekomstbeeld in beeld en tekst, werd men gevraagd in hoeverre het toekomstbeeld hen aansprak en werd de mogelijkheid voor toelichting geboden. Deze vraag werd opgevolgd door een aantal stellingen die aansluiten bij de keuzes uit het toekomstbeeld. Bij elke stelling werd ook bewust de keerzijde van de medaille belicht. Wanneer men aangaf dat ze het eens waren met een stelling, werd met een vervolgstelling in de vorm van *"Vindt u dit nog steeds als...?"* een dilemma voorgelegd. Tot slot kregen panelleden de gelegenheid om laatste opmerkingen en/of advies mee te geven.

In de voorbereiding van de burgerpeiling is er bewust voor gekozen om de stellingen uit de online vragenlijst aan te laten sluiten bij de vraagstelling in de Swipocratie. De mogelijkheid om door te vragen op stellingen en mogelijkheid tot toelichting te geven, maakte de burgerpeiling een vorm van verdieping op de Swipocratie.

De online vragenlijst kon tussen 25 september en 20 oktober 2024 ingevuld worden. In totaal hebben 569 leden de vragenlijst volledig ingevuld. De resultaten van deze burgerpeiling zijn samengevat in een beknopte rapportage en in onderstaande tabel. In de rapportage wordt aan de hand van figuren weergegeven hoe er op de stellingen per toekomstbeeld (gesloten vragen) is gereageerd. De rapportage is in te zien via het digitaal platform omgevingsvisiekampen.nl. Onderstaande tabel geeft een verdieping op de toelichting die deelnemers gaven bij het beantwoorden van de open vragen uit de vragenlijst.

Hoofdpijnen opbrengsten burgerpeiling	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Toekomstbeeld 1 Een groot deel van de respondenten is positief over de voorstellen uit het eerste toekomstbeeld. 79% van de deelnemers geeft aan dat het toekomstbeeld hen (zeer) aanspreekt. Als reden waarom het toekomstbeeld aanspreekt, noemen veel respondenten de focus op gemeenschapsbetrokkenheid, wat volgens hen sociale interactie en onderlinge steun bevordert binnen wijken en dorpen. Ook worden het streven naar duurzaamheid en meer	Toekomstbeeld 1 De gewaardeerde focus op betrokkenheid uit de gemeenschap en samenredzaamheid vormt een belangrijke pijler in de 50%-versie. De eerste hoofddambitie ' Vitale, veerkrachtige mensen en gemeenschappen' wijdt nader uit welke keuzes de gemeente maakt om aan te sluiten bij veranderende behoeften en voort te bouwen op de aanwezige sociale cohesie en maatschappelijke betrokkenheid.

focus op groene ruimtes en ontmoetingsplekken vaak aangehaald als positieve punten. Tegelijkertijd zijn er ook enkele deelnemers die geen voorstander zijn van het toekomstbeeld. 6% van de deelnemers spreekt het toekomstbeeld (helemaal) niet aan. De overige 15% van de respondenten is neutraal over het toekomstbeeld. Uit de toelichting blijkt dat mensen het toekomstbeeld niet aanspreekt, vanwege twijfels over de financiële haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de voorstellen. Daarnaast vragen sommige deelnemers zich af of het zorgen voor elkaar aansluit bij een steeds individualistischer wordende samenleving.	In de 50%-versie, en de uiteindelijke omgevingsvisie, beschrijft de gemeente welke stappen zij zet om aan deze ambitie te werken. Tegelijkertijd vragen de ambities en keuzes ook duidelijk inzet van de gemeenschap. Met de inrichting van de leefomgeving wenst de gemeente bij te dragen aan een brede sociale basis en te investeren in zelf- en samenredzaamheid.
Toekomstbeeld 2 De meningen over toekomstbeeld 2 zijn wat meer verdeeld. 37% van de respondenten benoemt dat de voorstellen uit dit toekomstbeeld hen (zeer) aanspreekt. Als toelichting noemt men daarbij dat ze economische groei als randvoorwaardelijk zien voor het behoud van werkgelegenheid en voorzieningen. Ook herkent men zich in de verbetering van het openbaar vervoer, wat als noodzakelijke verbetering wordt gezien voor het bereikbaar houden van dorpen binnen de gemeente én de verbinding tussen Kampen en de regio. 31% van de respondenten geeft aan neutraal te staan tegenover het tweede toekomstbeeld. De overige 32% spreekt het toekomstbeeld (helemaal) niet aan. Een vaak genoemde reden waarom het beeld niet aanspreekt zijn zorgen over een overmatige focus op economische belangen. Men geeft daarbij aan dat economische groei niet ten koste moet gaan van ambities op het gebied van levenskwaliteit en duurzaamheidsambities. Ook vinden zij dat uitbreiding van bedrijventerreinen en infrastructuur niet een te grote impact moet hebben op de milieukwaliteit en de aanwezigheid van het gewaardeerde landschap.	Toekomstbeeld 2 In de 50%-versie sluit de tweede hoofdambitie 'Ruimte voor goed wonen en een bruisende lokale én regionale economie' het meeste aan bij de aspecten die men in de participatie heeft meegegeven. Deze hoofdambitie beschrijft de inzet om blijvend te investeren in voldoende woonruimte en voldoende werkgelegenheid voor de lokale en regionale behoefte. Het bereikbaar houden van de gemeente en de dorpen, buurtschappen en wijken wordt ook onderstreept als randvoorwaardelijk bij de ambities op het gebied van wonen en werken. Tegelijkertijd beschrijft de 50%-versie dat de omstandigheden van het lokale bodem- en watersysteem leidend zijn voor grote ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente maakt deze keuze vanuit het gedachtegoed van 'afwentelen voorkomen': keuzes op de korte termijn moeten niet een onevenredige (negatieve) impact hebben op volgende generaties. Vanuit deze gedachte wordt voldoende aandacht besteed aan de draagkracht van het landschap en de natuur en aan het beperken van negatieve milieu-effecten.
Toekomstbeeld 3 Op toekomstbeeld 3 wordt overwegend positief gereageerd: 57% van de deelnemers zegt dat het toekomstbeeld hen (zeer) aanspreekt. Het toekomstbeeld spreekt hen	Toekomstbeeld 3 Zoals hierboven beschreven wordt in de 50%-versie expliciet nagedacht over de draagkracht van het landschap en de natuur. In de derde hoofdambitie 'Op

voornamelijk aan vanwege de focus die er wordt gelegd op duurzaamheid. Men waardeert dat het toekomstbeeld veel rekening houdt met het draagvlak van het landschap en de natuur. Ze waarderen dat het toekomstbeeld duidelijke ambities heeft om groen te integreren in de leefomgeving. Ook de kansen die het toekomstbeeld beschrijft op het gebied van recreatieve mogelijkheden, wordt door meerdere mensen aangehaald als positief aspect. 24% van de deelnemers is geen sterke voor- of tegenstander van de voorstellen uit dit toekomstbeeld en geeft aan neutraal te zijn. 18% van de respondenten vindt de voorstellen uit het toekomstbeeld niet aanspreken. Zo noemen sommigen dat de voorstellen uit het toekomstbeeld hen te ambitieus en daarmee onrealistisch lijken. Twijfels worden geuit over praktische uitvoeringsmogelijkheden van plannen en over de kosten die erbij komen kijken.	weg naar een waterrijke, groene aarde en omgeving' beschrijft de gemeente het streven om het gewaardeerde landschap van de gemeente toekomstbestendig te maken. De kenmerken en kwaliteiten van het landschap vormen daarbij het vertrekpunt. De gemeente ziet het als noodzakelijk om investeringen te doen in een gezonde en duurzame leefomgeving, onder andere met het oog op het veranderende klimaat. Denk daarbij aan waterveiligheid, het tegengaan van wateroverlast en het werken aan verkoeling door het toevoegen van groen in de openbare ruimte. Dergelijke investeringen gaan inderdaad in sommige gevallen gepaard met hoge kosten. De gemeente beschrijft de ambitie om in samenwerkingen te focussen op dat wat wél kan en wenst op zoek te gaan naar slimme combinaties.
Overige aandachtspunten/opmerkingen Naast hun reacties op de toekomstbeelden, werd men aan het einde van de vragenlijst ook gevraagd naar algemene opmerkingen en aandachtspunten. Hierbij wordt een diversiteit aan thema's aangedragen, waaronder betaalbare woningbouw, (verkeers)veiligheid, parkeermogelijkheden en natuurontwikkeling. Naast opmerkingen en adviezen over thematische onderwerpen, werd ook gereageerd op proces en aanpak. Daarbij gaf men het volgende mee: • Inhoud van de enquête: meerdere mensen geven aan dat voor elk van de toekomstbeelden wel wat te zeggen is. Tegelijkertijd zien zij bij de verschillende toekomstbeelden ook punten die juist niet aanspreken. Het advies van de respondenten is om voor elk toekomstbeeld te bekijken welke elementen worden gewaardeerd, en daarbij op zoek te gaan naar koppelkansen tussen de verschillende uitwerkingen: het één hoeft het ander niet altijd uit te sluiten. Het bewaken en doorontwikkelen van bestaande kwaliteiten van Kampen is volgens meerdere deelnemers belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van de visie voor de toekomst. • Inwonersparticipatie: de gemeente krijgt complimenten over het betrekken van inwoners,	Overige aandachtspunten/opmerkingen De adviezen uit de burgerpeiling over de omgang met de drie toekomstbeelden zijn meegenomen bij het opstellen van de 50%-versie. Zoals in de beantwoording hierboven te lezen, zijn uit alle drie de toekomstbeelden kansrijke elementen gehaald en daar waar mogelijk gecombineerd.

maar er worden ook twijfels over participatie geuit. Sommige mensen geven aan zich niet voldoende gehoord te voelen door de gemeente. Men benoemt dat het belangrijk is dat de gemeente blijft inzetten op het betrekken van inwoners, het luisteren naar zorgen en ideeën en ook inzet op goede terugkoppeling over wat er met input van mensen gedaan wordt.

Stakeholder atelier #1

Op donderdag 3 oktober 2024 vond in ontmoetingscentrum Ons Erf op Kampereiland het eerste werkatelier met stakeholders en ketenpartners van de gemeente plaats. Hiervoor is een zeer brede groep organisaties uitgenodigd. Een groep van circa 35 aanwezige stakeholders en ketenpartners (waaronder buurgemeenten, plaatselijke belangen, maatschappelijke organisaties en belangenorganisaties) ging tijdens deze bijeenkomst in gesprek over drie toekomstbeelden voor de gemeente Kampen. De aanwezigheid vanuit diverse disciplines zorgde voor waardevolle input, thematisch en integraal.

De uitkomsten van dit stakeholder atelier (zie volgende pagina) vormden bouwstenen en strategische keuzes en zijn als advies meegenomen bij het opstellen van 50% omgevingsvisie. Daarbij werden de uitkomsten afgewogen tegen de input uit de andere gesprekken en de digitale peilingen.

Hoofdlijnen opbrengsten stakeholder atelier #1	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Toekomstbeeld 1 <u>Kansen</u> Over het algemeen wordt het inzetten op versterking van de lokale gemeenschapskracht en lokale economie door deelnemers ervaren als een positief uitgangspunt. Er wordt veel waarde gehecht aan het behoud van het verenigingsleven en ontmoetingsplekken. Ook het versterken van het historische karakter van de stad speelt een grote rol, vooral bij de entree van Kampen, waar het belangrijk is dat bezoekers het erfgoed van de Hanzestad meteen ervaren. De gesprekken gingen over hoe Kampen zich kan positioneren als hartelijke	Toekomstbeeld 1 Zoals al eerder in deze Nota van Participatie beschreven zijn gemeenschapskracht en ruimte voor de lokale economie onderdelen die terugkomen in de 50%-versie. Ook de omgang met de cultuurhistorische waarden is een belangrijk onderwerp voor de gemeente. In de 50%-versie is opgenomen dat de cultuurhistorische waarden zoals de Hanze-identiteit gekoesterd worden en dat de gemeente wenst deze beter beleefbaar te maken.

Hanzestad aan het water, waar mensen naar elkaar omzien en waar de Koggewerf, een belangrijk historisch element, uitgroeit tot een levendig symbool van het rijke verleden.

Ook worden er kansen gezien voor het buitengebied van de gemeente Kampen. Zo wordt bijvoorbeeld nagedacht over hoe de landbouwgrond in het noorden optimaal benut kan worden en hoe zonnevelden verplaatst kunnen worden naar daken, zodat er meer ruimte is voor natuur. Er is bovendien aandacht voor een sociale inrichting van de woonomgeving, waarbij bijvoorbeeld hofjeswonen wordt gezien als een oplossing om eenzaamheid tegen te gaan.

Zorgen

Er zijn echter ook zorgen geuit over de haalbaarheid van dit toekomstbeeld. Hoewel er in het toekomstbeeld ideeën zijn om het dorpsleven te versterken, wordt er getwijfeld aan de toekomstbestendigheid van vrijwilligerswerk, waarop dit toekomstbeeld sterk leunt. De vergrijzing en het afnemende aantal vrijwilligers maken dit namelijk lastig.

Daarnaast zijn er zorgen over waterveiligheid en klimaatverandering. Er zijn risico's verbonden aan de ligging van Kampen, zoals de overstromingsdreiging, en het is onduidelijk hoe deze problemen in dit toekomstbeeld worden aangepakt. Ook is er bezorgdheid over de impact van de stikstofproblematiek op Natura 2000-gebieden, waarbij het niet duidelijk is of het toekomstbeeld voldoende maatregelen biedt.

Verder levert het bouwen volgens het principe 'straatje erbij' mogelijk (te) beperkt ruimte voor betaalbare woningen. Bovendien moet er ook sturing zijn om de ruimtelijke kwaliteit ook op deze (relatief kleine) schaal te garanderen. Hetzelfde geldt voor transformatie naar wonen bij vrijkomende agrarische bebouwing (VAB).

Toekomstbeeld 2

Kansen

Deelnemers zagen over het algemeen veel kansen voor ontwikkeling in de gemeente. Zo werd benoemd dat de Regiodeal Zwolle een belangrijke bijdrage kan leveren aan de woningopgave. De stad heeft bovendien potentie op het

de 50%-versie biedt in het buitengebied ook in de toekomst ruimte voor landbouw, waarbij de draagkracht van het bodem- en watersysteem leidend is voor ruimtelijke ontwikkelingen. In lijn met huidig provinciaal beleid, zet de gemeente op het gebied van **zonne-energie** in op het maximaal benutten van daken.

In de 50%-versie wordt in bepaalde mate ook een beroep op vrijwilligers gedaan. Juist met het oog op onder andere de vergrijzingsopgave ziet de gemeente noodzaak om te **investeren in zelf- en samenredzaamheid**.

Op het gebied van **waterveiligheid** zet de gemeente in op het aanpakken van bottlenecks, herstel van kreken op Kampereiland en natuurlijke inrichting van grotere watergangen.

Het principe 'straatje erbij' wordt in de 50%-versie vertaald naar ruimte voor **kleinschalige uitbreiding** in sommige dorpen. Het uitgangspunt is dat uitbreiding mogelijk is daar waar dit past bij het lokale water- en bodemsysteem én bij de schaal en de behoefte van het dorp. De cultuurhistorische context vormt daarbij ook een uitgangspunt. Met **actief VAB-beleid** wordt verrommeling in het buitengebied bij vrijkomende gebouwen tegengegaan.

Toekomstbeeld 2

Zoals ook eerder in deze Nota van Participatie aan bod kwam, herkent de gemeente de potentie op het gebied van **recreatie** en wil zij onder andere meer inzetten op Kampen als gastvrije binnenstad. Hoewel de gemeente kansen ziet in uitbreiding van bestaande

gebied van verblijfsrecreatie, zoals hotels en recreatieve voorzieningen. Het erfgoed van de binnenstad kan ingezet worden voor recreatie, wat de leisure-sector kan versterken. Er wordt voorgesteld om eerst bestaande bedrijventerreinen te herstructureren en te verduurzamen. Daarnaast kan de komst van een HBO-instelling in Kampen de kenniseconomie versterken, zeker als dit gekoppeld wordt aan het bedrijfsleven. Ook wordt er gediscussieerd over woningbouw. Hoogbouw is volgens deelnemers zeker mogelijk mits het past bij het silhouet van de stad. Inbreiding wordt gezien als een goede ontwikkeling, hoewel er wordt gewaarschuwd sociale opgaven hierbij niet uit het oog te verliezen. <u>Zorgen</u> Er worden ook vraagtekens gezet bij bepaalde elementen. Er wordt opgemerkt dat de havenontwikkeling extra inwoners en daarmee extra druk op voorzieningen met zich mee kan brengen. Veiligheidsrisico's, zoals evacuaties in noodsituaties en netcongestie, worden genoemd als belangrijke aandachtspunten. Daarnaast wordt regelmatig gesteld dat agrarische ontwikkeling behouden moet blijven en dat de woningbouw en leefbaarheid op Kampereiland verbeterd moeten worden. Verder is er bezorgdheid over de toegankelijkheid van de binnenstad voor auto's en over de balans tussen agrarische ontwikkeling en woningbouw. Er wordt gesproken over de risico's verbonden aan ontwikkelingen rond de Koekoekspolder en het N2000-gebied, waar de belangen van bewoners en natuur in strijd met elkaar kunnen zijn. Klimaatadaptatie, natuurinclusieve landbouw, en circulariteit worden genoemd als essentiële factoren die in acht moeten worden genomen.	bedrijventerreinen, is ook zeker het beter benutten van ruimte en verduurzamen van de huidige terreinen een uitgangspunt. In de 50%-versie zet de gemeente in op knooppuntontwikkeling rond Station Kampen Zuid, als innovatiehub waar onder andere onderwijs en bedrijvigheid samen kunnen komen. Hierbij is het type onderwijs niet gedefinieerd. Zoals ook al eerder aan bod gekomen in dit document, worden op enkele verdichtingslocaties kansen gezien voor hogere bouw. Over de mogelijke ontwikkeling van de Tweede Zuiderzeehaven is nog geen beslissing genomen. Er wordt onderzoek gedaan naar nut en noodzaak, waarbij de aangedragen elementen ook meegenomen worden. In de 50%-versie beschrijft de gemeente Kampereiland te herkennen als plek waar ook gewoond wordt en waar daarom een goede kwaliteit van leven geborgd moet worden. De terpen op Kampereiland worden in de toekomst benut voor nieuwe ontwikkelingen, en ook worden mogelijkheden voor de aanleg van verhoogde wegen verkend. In de Koekoekspolder wordt op korte termijn ingezet op maatregelen op het gebied van drainage en waterberging. Door daarnaast de bufferzone tussen de Mastenbroekerpolder en de Koekoekspolder te vernatten, wordt de meest urgente waterproblematiek bestreden.
Toekomstbeeld 3 <u>Kansen</u> In dit toekomstbeeld wordt er door de deelnemers positief gekeken naar de focus op leefbaarheid. Zo wordt fietsveiligheid gezien als een waardevolle ontwikkeling die bijdraagt aan de toegankelijkheid van Kampen. Daarnaast wordt energie als verdienmodel als kansrijk beschouwd, maar de potentie ligt vooral in het breder inzetten van deze aanpak.	Toekomstbeeld 3 De toegankelijkheid van de gemeente per fiets is vanuit het STOMP-principe een belangrijke pijler voor de gemeente, die ook terugkomt in de 50%-versie. Energie als verdienmodel sluit aan bij de ambitie van de gemeente om voor duurzame energieopwek lokale, innovatieve ideeën te faciliteren. Daarbij wordt gezocht

Het toekomstbeeld wordt gezien als een goede basis door deelnemers, waarin het wel nodig is om bouwstenen toe te voegen uit andere toekomstbeelden. Zo is een van de kansen de ontwikkeling van een nieuw stadsfront aan de zuidzijde van Kampen, wat mogelijkheden kan bieden voor economische groei en recreatie. Ook worden het spoorzonegebied en de industrie langs de IJssel aan de zuidkant van Kampen genoemd als kansrijke plekken voor inbreiding, waar verdere ontwikkeling kan plaatsvinden. Bebouwing met een hoogte van 5 tot 7 verdiepingen (middenbouw) kan bijvoorbeeld bijdragen aan meer efficiënt gebruik van de ruimte. Daarnaast wordt er gesuggereerd dat biobased bouwen en het versterken van lokale ketens economisch potentieel biedt, passend bij de duurzaamheidsdoelen. Een andere kans is de combinatie van ondernemen en waterberging in al aangewezen gebieden. Ook wordt voorgesteld kassen naar bedrijventerreinen te verplaatsen voor betere ruimtelijke ordening. <u>Zorgen</u> Er zijn echter ook zorgen onder de deelnemers. Zo is er twijfel over de combinatie van recreatie en Natura2000-gebieden langs de IJssel en de mismatch tussen nieuwe inwoners en het huidige woning- en voorzieningenaanbod. Het verdienmodel van zonne-energie wordt in twijfel getrokken, omdat het geen stabiele inkomstenbron is. Verder zijn er zorgen over stroomvoorziening op het Kampereiland, de haalbaarheid van drijvende glastuinbouw en waterbeschikbaarheid in de zomer. Ook worden zorgen over hittestress, de verdichting van wijken en de beperkte dekking van het ov-netwerk geuit. Tenslotte benoemen deelnemers dat het van belang is dat er voldoende werkgelegenheid in de gemeente blijft, om de negatieve pendel niet verder te versterken en mogelijk te verminderen.	naar passende maatregelen op gebiedsniveau. De kansen voor ontwikkeling van Kampen-Zuid worden herkend in de 50%-versie. Zoals eerder beschreven, zet de gemeente in op doorontwikkeling van station Kampen-Zuid als innovatiehub. De genoemde kansrijke inbreidingslocaties worden in veel gevallen ook door de gemeente herkend. In nieuwbouwonontwikkelingen wordt daarnaast zoveel mogelijk ingezet op circulair en energieneutraal bouwen. Daar waar mogelijk, stimuleert de gemeente in het buitengebied om ondernemen te combineren met wateropvang. Wat betreft de glastuinbouw in de Koekoekspolder is de inzet behoud van de huidige sector. Wel wordt met alle betrokken partijen het toekomstperspectief op de lange termijn verkend. De 50%-versie streeft naar een goede balans van recreatie en natuurwaarden. De inzet van de gemeente is op natuurvriendelijke recreatie, waarbij beleving van het landschap centraal staat. Op het gebied van woningaanbod zet de gemeente in op een divers aanbod, met aandacht voor ontwikkelingen zoals huishoudensverdunding. Naast zonne-energie verkent de gemeente ook in het aangewezen zoekgebied mogelijkheden voor windenergie. Aanpassing van de energie-infrastructuur, om netcongestie tegen te gaan, is randvoorwaardelijk voor de energieopwekking. Om werkgelegenheid in de gemeente te garanderen, wordt extra ruimte voor bedrijvigheid verkend.
Overige aandachtspunten/opmerkingen Een aantal aandachtspunten genoemd door deelnemers zijn het behoud van kassen voor de rendabiliteit, gemengde wijken met ruimte voor gezinnen, het rekening houden met overstromingsrisico's, en het dorpse karakter van 's	Overige aandachtspunten/opmerkingen De overige ingebrachte aandachtspunten zijn meegenomen bij het opstellen van de 50%-versie van de omgevingsvisie. Deze aspecten komen op verschillende plekken onder de drie hoofddambities in

Heerenbroek. Verder is er behoefte aan meer hoger onderwijs en hogeschoolde banen. Een goede OV-verbinding met Zwolle zien meerdere deelnemers als essentieel. Ook blijft de balans tussen natuurbehoud en economische ontwikkeling, zoals landbouw en kassenbouw, een lastig vraagstuk, vooral gezien de stikstofproblematiek en Natura2000-doelen. Ten slotte wordt aanbevolen onderzoek te doen naar industriële behoeften in het gebied om hier keuzes op te kunnen baseren.

de 50%-versie van de omgevingsvisie terug. Daar waar input over specifieke gebieden binnen de gemeente gaat, wordt deze benut voor de volgende fase van het proces waarin gebiedsgerichte uitwerkingen volgen.

Participatieronde #2 - HOOFDLIJNEN, AMBITIES EN DOELLEN

(DECEMBER '24 - JANUARI '25)

Gebaseerd op de uitkomsten van de gesprekken uit participatieronde #1 is het najaar vormgegeven aan het toekomstbeeld voor de leefomgeving van de gemeente Kampen in 2050. De opbrengsten uit de participatieronde zijn samen met opbrengsten uit andere gevoerde gesprekken en beleidsstukken samengebracht in een eerste versie van het toekomstbeeld (50%-versie van de omgevingsvisie). In december 2024 en januari 2025 is het concept toekomstbeeld gedeeld met de samenleving. Opnieuw is daarbij gekozen voor een combinatie van fysieke en online mogelijkheden, om een breed publiek te benaderen. Op de Avond van gemeente Kampen (inwonersbijeenkomst) en via het online platform omgevingsvisiekampen.nl werden inwoners, ondernemers en organisaties uitgenodigd om hun reactie te geven op de 50% versie van de omgevingsvisie.

Het concept toekomstbeeld bestaat uit een concept visiekaart en bijbehorende tekst die de voorgestelde richting voor de gemeente Kampen beschrijft. Om de voorgestelde keuzes duidelijk te presenteren aan de samenleving, is ervoor gekozen om het toekomstbeeld op te delen in drie hoofdambities: mensen, ruimte en economie, aarde en omgeving.

Avond van gemeente Kampen

Sfeerimpressie bijeenkomst Avond van gemeente Kampen (beeld: Foto Tennekes)

Op maandag 16 december 2024 kwamen meer dan 100 bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van belangenverenigingen samen in de raadszaal van het stadhuis voor de Avond van gemeente Kampen. De centrale vraag van de avond: 'Hoe ziet de leefomgeving van de gemeente Kampen in 2050 eruit?'

De bijeenkomst werd afgetrapt met een welkomstwoord van wethouder Erik Faber. Vervolgens werden deelnemers door RUIMTEVOLK en de gemeente Kampen in een plenaire presentatie geïnformeerd over de omgevingsvisie, de OER (gepresenteerd door bureau Witteveen & Bos), het doorlopen proces tot nu toe (inclusief participatieronde #1) en werd de 50% versie van de omgevingsvisie gepresenteerd. Daarna was het tijd om reacties op het concept toekomstbeeld op te halen bij aanwezigen. Voordat het zover was, werden in een intermezzo de winnaars van de fotowedstrijd 'Omgevingsvisie 2050' bekendgemaakt.

Verschillende grote posters toonden het concept toekomstbeeld voor 2050 en bijbehorende keuzes in beeld en tekst. Aanwezigen werden uitgenodigd om vrij rond te lopen en de verschillende onderdelen (hoofddambities) van het toekomstbeeld tot zich te nemen en van aanvullingen of aanscherpingen te voorzien. Bij elke poster stond een ambtenaar van de gemeente Kampen of een werknemer van RUIMTEVOLK om de voorgestelde keuzes verder toe te lichten. De leden van het kernteam (RUIMTEVOLK en ambtenaren van de gemeente) gingen met deelnemers het gesprek aan over uitgangspunten die zij waarderen, aspecten die meer aanscherping verdienen en aandachtspunten voor bepaalde deelgebieden. Deelnemers konden hun reacties samenvatten op antwoordkaartjes. Hierop gaven zij aan wat zij goed vonden aan het concept toekomstbeeld, wat zij minder goed vonden en of ze nog zaken misten. Ook werd ruimte geboden om overige opmerkingen mee te geven.

Er werden diverse visies uitgewisseld en de bijeenkomst leidde tot waardevolle gesprekken en interessante ideeën. Al met al was de sfeer toekomstgericht, constructief en prettig. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per hoofdambitie de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen opbrengsten Avond van gemeente Kampen	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Hoofdambitie 1 <u>Wat vindt men goed:</u> Diverse deelnemers spraken hun waardering uit over het huidige maatschappelijke en culturele aanbod binnen de gemeente. Hierbij werden onder andere de bibliotheek, de stadsschouwburg, Quintus Kampen en het MFC 't Ukien aangehaald. Deelnemers onderstreepten het belang van het behoud en versterken van dergelijke voorzieningen. Aanwezigen hadden over het algemeen begrip voor de inzet op clustering van (grootschaligere) voorzieningen in Kampen, IJsselmuiden en Reeve. Verder onderschreven de deelnemers het idee om in te zetten op minstens één ontmoetingsplek in elke kern. Hierbij werd specifiek de noodzaak voor meer ontmoetingsplekken voor jongeren herkend. Dit sloot ook aan bij de wens om de openbare ruimte in te richten om uitnodigend te zijn voor meer ommetjes en spontane ontmoetingen. Tenslotte werd de inzet op een bruisende binnenstad, waarin leegstand wordt tegengegaan, positief ontvangen. Kansen voor het toevoegen van woonfuncties werden herkend. Zorgvuldige omgang met parkeermogelijkheden en tegengaan van overlast van afval werden hierbij als randvoorwaarden benoemd. <u>Wat vindt men minder goed:</u> Hoewel er over het algemeen begrip is voor het clusteren van voorzieningen in de grote kernen, werden hierbij ook enkele vragen gesteld. Zo werd besproken dat clustering van voorzieningen ook betekent dat de hulpbehoevende bewoners in de kleinere kernen afhankelijker worden van anderen om hen naar deze voorzieningen te brengen. Dit belicht volgens deelnemers het belang van het zoveel mogelijk zorgen voor laagdrempelige zorgpunten in de kleinere kernen. <u>Wat mist men:</u>	Hoofdambitie 1 Het belang van het behoud en versterken van het maatschappelijke en culturele aanbod is reeds opgenomen in de omgevingsvisie. Ook het principe op minstens één ontmoetingsplek in elke kern, ook voor jongeren, is een van de pijlers binnen de 75%-versie voor het versterken van de sociale basis van Kampen. Voor de binnenstad geldt dat er wordt ingezet op een goede balans tussen inwoners, bezoekers en verkeer, en tussen bebouwing en groen-blauwe structuren. Dit betekent dat er zodoende ook rekening gehouden wordt met mogelijke parkeeroverlast. Afvalfaciliteiten vallen echter buiten de schaal van de omgevingsvisie. De gemeente vindt het belangrijk dat alle inwoners toegang hebben tot een compleet voorzieningenaanbod. Daarom wordt er ingezet op de nabijheid van voorzieningen in de kleine dorpen, waarbij slimme oplossingen met partners van belang zijn om voorzieningen bereikbaar te houden. Waar haalbaar en wenselijk wordt ingezet op een basisschool, zorgpunt en andere dagelijkse voorzieningen. Wel is de gemeente bewust dat dit ook afhankelijk is van externe factoren. Een belangrijk onderdeel van de omgevingsvisie is om kaders te geven aan toekomstige ontwikkelingen in de gemeente Kampen, waaraan lokale initiatieven getoetst worden zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan de gemeente Kampen. Een toelichting over de samenwerking en instrumenten voor uitvoering van de omgevingsvisie wordt nader toegelicht in het uitvoeringshoofdstuk. De gemeente erkent dat een sterk

Ook een behoefte aan duidelijke kaders voor de ruimte voor lokale initiatieven kwam ter sprake. Met het oog op de Omgevingswet vindt men van belang dat bewoners weten binnen welk speelveld zij initiatieven kunnen ontwikkelen. Dit zodat goed aangesloten kan worden op eisen en wensen vanuit de gemeente, en lokale initiatieven daarmee succesvoller kunnen worden geïmplementeerd. <u>Overige opmerkingen:</u> Over het algemeen waren deelnemers enthousiast over de inzet op warme dorps- en wijkhartes. Echter waren er ook deelnemers die betwijfelen of deze ambitie realistisch is. Hierbij werd vooral het afnemende gevoel van sociale cohesie in relatie tot de rol die in deze ambitie is weggelegd voor vrijwilligers, gezien als risico. Tot slot werd ook aangegeven aandacht te hebben voor het bestaande MFA in Zalk en de wens om deze voorziening voor het dorp te onderhouden.	gemeenschapsgevoel en sociale cohesie liggen ten grondslag aan warme dorps- en wijkhartes. Door het inrichten van ontmoetingsplekken, ook voor spontane ontmoetingen in de openbare ruimte, zet de gemeente in op het faciliteren van een sterke sociale basis. Zoals eerder benoemd, ziet de gemeente de noodzaak om te investeren in zelf- en samenredzaamheid met het oog op de vergrijzingsopgave. Zoals eerder vermeld, zet de gemeente in op het behoud van voorzieningen die reeds bestaan, mits deze haalbaar en wenselijk zijn in de toekomst.
Hoofdambitie 2 <u>Wat vindt men goed:</u> De aandacht voor het realiseren van voldoende woningen wordt gewaardeerd. Deelnemers spraken onder andere over voldoende huisvesting voor ouderen, ook met het idee om op deze manier de doorstroom op de woningmarkt te bevorderen. Met klem werd benadrukt dat deze woningen nabij voorzieningen gebouwd moeten worden. Over het algemeen werd de aandacht voor betaalbare woningbouw herkend als noodzakelijk. Enkele deelnemers benoemen dat zij begrepen dat er (op geschikte locaties) ook wordt gekeken naar hoogbouw. Naast woningbouw werd gesproken over het thema mobiliteit en bereikbaarheid. Deelnemers zagen mogelijkheden in het verbeteren van fietsverbindingen, om de fiets een aantrekkelijker alternatief voor de auto te laten zijn, ook richting de werklocaties. Het investeren in een toegankelijke en goed bereikbare binnenstad van Kampen vindt men van belang voor de leefbaarheid. <u>Wat vindt men minder goed:</u> Deelnemers hadden wisselende meningen over de parkeermogelijkheden in en rond het centrum. Zorgen werden geuit over de druk op de binnenstad Kampen. Het goed	Hoofdambitie 2 Een van de uitgangspunten van de omgevingsvisie is dat er voldoende betaalbare woningen zijn in Kampen voor alle doelgroepen, met name jongeren, ouderen en zorgvragers. De wens is daarbij om (woon)zorgconcepten nabij nieuwe en bestaande dorps- en wijkhartes te bouwen, zodat zorgbehoevenden ook nabij voorzieningen kunnen wonen. Als onderdeel van het STOMP-principe is de bereikbaarheid per fiets als alternatief voor de auto onderdeel van de omgevingsvisie. Daarom zet de gemeente in op het verbeteren van de (regionale) fietsverbindingen. Zoals reeds besproken, worden nieuwe ontwikkelingen in de binnenstad uitgevoerd met oog voor een goede balans tussen inwoners, bezoekers en verkeer, en tussen bebouwing en groen-blauwe structuren. De mobilitieitshubs worden tevens ingezet om de parkeerdruk in de binnenstad te verlichten, zonder bereikbaarheid te beperken. Het functioneren van de mobilitieitshubs overstijgt het detailniveau van de omgevingsvisie.

functioneren van parkeermagneten werd als randvoorwaardelijk gezien om de binnenstad bereikbaar te houden per auto voor degene die daarop aangewezen zijn. Ook de noodzaak van voldoende expeditieruimte voor detailhandel.

Een behoefte aan meer duidelijkheid over het toekomstperspectief voor agrariërs en tuinbouwers werd door sommige deelnemers onderstreept. Tegelijkertijd concludeerden andere deelnemers dat het, vanwege vele ontwikkelingen die in het buitengebied spelen, moeilijk is om te stellen dat de agrarische sector ook in de toekomst een belangrijke economische drager vormt. Specifiek over de Melmerpolder werd benadrukt dat veel belangen op dezelfde plek samenkomen. Enkele deelnemers gaven aan hier kansen te zien voor verbreding van landbouw, maar zijn geen voorstanders van volledige transitie naar bedrijvigheid.

Wat mist men:

Op verschillende thema's werden aanvullingen gedaan door aanwezigen. Enkele aanwezigen vroegen om meer aandacht voor de energietransitie, bijvoorbeeld op het gebied van netcongestie, de benodigde energieopslag in de wijken en beperkte ruimte in de ondergrond. Wat betreft het openbaar vervoer werd aangegeven dat men ook OV mogelijkheden naar het buitengebied ziet. Ook werd met meerdere deelnemers gesproken over verkeersveiligheid. Hierbij ging het meermaals om het scheiden van verkeersstromen (het scheiden van auto en fiets, maar ook fiets- en wandelpaden) en werd ook ingegaan op handhaving op landbouwverkeer.

Overige opmerkingen:

Enkele deelnemers droegen concrete voorbeelden aan van plekken in de gemeente waar er volgens hen kansen liggen in verbetering op het gebied van verkeersveiligheid, toegankelijkheid of het verminderen van verkeersoverlast. Op het gebied van woningbouw werd aandacht gevraagd voor het bieden van mogelijkheden aan bijzondere woonvormen en CPO. Tot slot werd door enkele deelnemers opgeroepen om als gemeente en ondernemers nauw op te trekken in het vormgeven aan toekomstbestendige bedrijvigheid, onder andere in het landelijk gebied.

De 75%-versie van de omgevingsvisie kiest voor een **toekomstbestendig buitengebied**, waarbij er een balans is tussen landbouw als historische en economische drager, en de draagkracht van het lokale bodem- en watersysteem. Verder wordt de rol over de agrarische sector als economische drager in de 75%-versie nader uitgewerkt. Hierin wordt beschreven hoe de gemeente, samen met partners en agrariërs, op zoek gaat naar mogelijkheden voor passende **duurzame (kringloop)landbouwvormen en (langtermijn) verdienmodellen**, zoals **natuurinclusieve en regeneratieve landbouw en agrarisch natuurbeheer** en manieren om agrariërs te stimuleren hiervoor te (kunnen) kiezen. De gemeente onderzoekt hoe er in de toekomst wordt omgegaan met schaalvergroting en nieuwvestiging, ook met het oog op bodem en water. Ook ziet de gemeente de ruimte van stoppende agrariërs als kansen voor huidige agrarische ondernemers voor extensivering of inzet voor water- en natuuropgaven. De gemeente begrijpt de behoefte aan (nog) meer duidelijkheid. Tegelijkertijd heeft de omgevingsvisie een bepaald abstractieniveau en moet de verdere uitwerking van het toekomstperspectief van agrariërs ook volgen uit de gebiedsprocessen en de **Gebiedsgerichte Aanpak Landelijk Gebied 2050**, die in 2026 ontwikkeld zal worden.

Het tegengaan van netcongestie wordt in de 75%-versie gezien als een randvoorwaarde voor duurzame energieopwek. Hiervoor wordt de nodige ruimte gereserveerd.

Op het gebied van **openbaar vervoer** beschrijft de 75%-versie dat de gemeente kwalitatieve, frequente OV-assen onder andere richting Zwolle, Genemuiden en Dronten faciliteert. Deze routes bieden ook mogelijkheden om uit te stappen in het buitengebied. Ook is opgenomen dat de gemeente Kampen stuurt op het verbeteren van de **verkeersveiligheid** in de hele gemeente, met onder andere veilige en comfortabele wandel- en fietsroutes. Ook het verbeteren van veilige routes voor landbouwverkeer is hier onderdeel van.

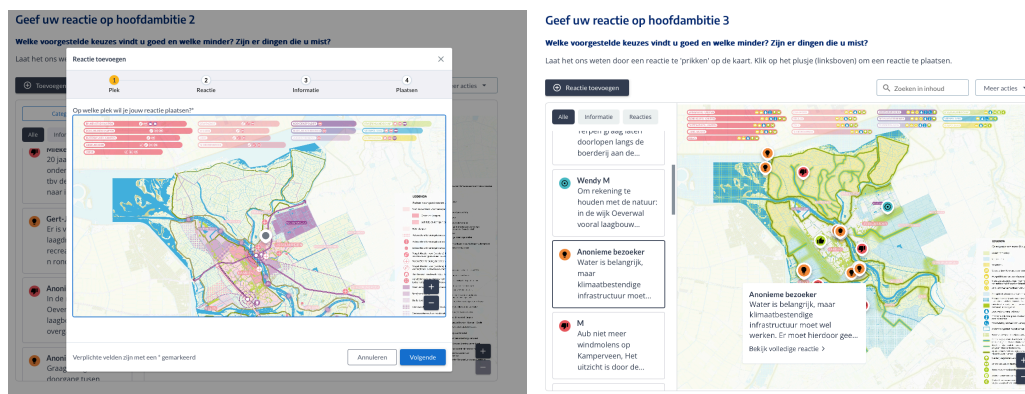
	Concrete voorbeelden van verbeteringen met betrekking tot verkeersveiligheid, -toegankelijkheid en -overlast worden in overweging genomen in de omgevingsprogramma's. In de 75%-versie worden de mogelijkheden voor geclusterde en collectieve woonvormen beschreven in relatie tot zowel inbreiding als uitbreiding. Om de economie van morgen te vormen, is het van belang dat er een nauwe samenwerking is tussen gemeente en ondernemers. Deze oproep herkent de gemeente en wordt uitgedragen in de visie.
Hoofdambitie 3 <u>Wat vindt men goed:</u> Deelnemers toonden veel waardering voor de inzet op meer waterberging, biodiversiteit en vergroening. Met name in en rond (binnen)stad en dorpen als zogeheten 'stads- en dorpsrandzones' die ook ommetjes vanuit de kernen naar het buitengebied mogelijk maken, kon op veel bijval rekenen. Ook werd de ambitie voor het optimaal benutten van daken voor zonne-energie ondersteund door meerdere deelnemers. Daarbij was er ook een wens voor het bieden van ruimte voor lokale initiatieven voor duurzame opwek, tegenover een getrapte aanpak. In de algemene zin is er ook steun voor een diverser gebruik in het buitengebied. Zo gaven sommige deelnemers aan dat naast agrarisch gebruik ook recreatief gebruik en natuurontwikkeling belangrijke dragers kunnen worden. Hierbij werden ook kansen gezien voor recreatie als aanvullend of nieuw verdienmodel voor agrariërs. <u>Wat vindt men minder goed:</u> Hoewel veel deelnemers zich konden vinden in de voorgestelde omgang met vrijkomende agrarische grond, werd deze door anderen ook in twijfel getrokken. Zo werd zich afgevraagd of vrijkomende grond niet beter benut kon worden voor andere agrarische bedrijven, om hen de kans te bieden om verder te groeien. Ook wordt door sommige deelnemers met een agrarische achtergrond betwijfeld of recreatie en	Hoofdambitie 3 De inzet op thema's zoals waterberging, biodiversiteit, vergroening blijft in de 75%-versie een belangrijk onderdeel. De gemeente wil graag voorop lopen in het opwekken van duurzame energie, en geeft daarbij voorrang aan lokale, innovatieve initiatieven. Op gebiedsniveau wordt er gezocht naar passende maatregelen, ook met het oog op het tegengaan van netcongestie. Om verrommeling in het buitengebied tegen te gaan, voert de gemeente actief beleid rondom Vrijkomend Agrarische Bebouwing. Het aanbieden van ruimte van stoppende agrariërs aan huidige agrariërs ten behoeve van extensivering of inzet voor water- en natuuropgaven vallen hier ook onder. Op deze manier biedt de gemeente ruimte voor diverser gebruik in het buitengebied, aansluitend bij gebiedsspecifieke kansen en opgaven. Daarbij beschrijft de 75%-versie van de omgevingsvisie ook dat de gemeente landbouw beschouwt als voornaamste economische- en identiteitsdrager van het buitengebied. Voor grootschalige duurzame energieopwek geldt dat zonnevelden, in lijn met provinciaal beleid, onder voorwaarden zijn toegestaan op water of langs hoofdinfrastructuur. Kleinschalige initiatieven tot 2 hectare zijn daarnaast mogelijk op agrarische erven en (van lokale initiatieven) in de stads- en dorpsranden.

natuurontwikkeling voldoende kunnen bijdragen in het behouden van een gezond verdienmodel voor de agrariër. In het bijzonder werd aandacht gevraagd voor het op zoek gaan naar een haalbare balans tussen het huidige gebruik van Kampereiland (wonen en werken) en het bieden van meer ruimte in dit gebied. Hoewel de meeste deelnemers de noodzaak van het opwekken van duurzame energie begrijpen, kijken sommigen negatief aan tegen de komst van zonnepanelen op agrarische grond vanwege de impact op het landschap. <u>Wat mist men:</u> Een aandachtspunt voor de stads- en dorpsrandzones die meerdere aanwezigen meegeven, is dat deze recreatief interessant en passend in het cultuurlandschap moeten zijn. Hierbij werd meermaals de ontwikkeling van bos als een aantrekkelijk idee benoemd. Volgens sommige aanwezigen zijn duidelijke kaders voor de beoogde natuurcompensatie nodig bij verdere verstedelijking, van onder andere Reeve. Deelnemers vroegen zich af hoeveel natuurcompensatie nodig is in de toekomst en roepen op om zorgvuldig af te wegen op welke plekken deze natuurcompensatie het meest efficiënt is. <u>Overige opmerkingen:</u> In de gesprekken over vergroening werden enkele concrete ideeën, in sommige gevallen locatiespecifiek, met elkaar uitgewisseld. Enkele aanwezige ondernemers gaven aan kansen te zien in het aangaan van samenwerkingen met ondernemers en inwoners om klimaat- en natuurdoelen te behalen. Gebiedsprocessen kunnen hier volgens hen een mooie uitkomst bieden. In het bijzonder werd gesproken over samenwerking in het nadenken over innovatieve wijzen voor het opvangen, vasthouden en benutten van water.	In de 75%-versie wordt de aantrekkelijkheid voor recreatie en beleefbaarheid van het landschap als ambitie benoemd. De gemeente beschrijft kansen te willen verkennen voor nieuwe wandelverbindingen vanuit de wijken en dorpen, die uitnodigen voor ommetjes. De 75%-versie van de omgevingsvisie benoemd dat dit gecombineerd kan worden met aanleg van natuur, maar gaat daarbij niet specifiek in op bosontwikkeling. Een antwoord op de oproep voor kaders voor natuurcompensatie, valt buiten het detailniveau van de omgevingsvisie. Momenteel wordt dit uitgewerkt in het Natuurdoelenplan van gemeente Kampen. De gemeente neemt kennis van de overige ingebrachte opmerkingen, maar deze krijgen geen expliciete uitwerking in de 75%-versie.
--	--

De input uit de Avond van gemeente Kampen is meegenomen bij het verder aanscherpen van het toekomstbeeld en in de uitwerking van gebiedsgerichte keuzes voor deelgebieden. De opbrengsten werden daarbij afgewogen in combinatie met opgehaalde reacties via de interactieve kaart (zie hieronder) en de reacties opgehaald uit andere gesprekken die gevoerd zijn met onder andere politiek en stakeholders. Bij het verwerken van de input werd ook rekening gehouden met eerder geformuleerde beleidsambities, bovenlokale kaders en wettelijke eisen die betrekking hebben op de leefomgeving. Ook werd het

beoogde abstractieniveau van de omgevingsvisie in acht genomen. Voor sommige opgehaalde input geldt dat deze vrij locatiespecifiek is en daarmee het detailniveau zoals beoogd in de omgevingsvisie overschrijdt.

Interactieve kaarten

Impressie van de interactieve kaarten op het digitaal platform

De gemeente Kampen hecht waarde aan het toegankelijk maken van het omgevingsvisietraject voor een brede doelgroep. Onderdeel van deze doelstelling is het laagdrempelig beschikbaar maken van informatie én het in gelegenheid brengen om op een alternatieve wijze mee te denken over voorgestelde keuzes.

Parallel aan de Avond van gemeente Kampen, is daarom in de periode van 16 december tot 13 januari op het online platform omgevingsvisiekampen.nl een interactieve tool beschikbaar gesteld. Via de interactieve tool kon me reageren op het concept toekomstbeeld en de drie bijbehorende hoofdambities. Op het online platform werd men aan de hand van tekst en beeld per hoofdambitie meegenomen in de voorgestelde keuzes. Vervolgens kregen zij een kaartbeeld te zien waarop zij zelf met 'prikker' een reactie achter konden laten. De reacties werden gecategoriseerd in vier onderdelen: 'dit vind ik goed', 'dit vind ik minder goed', 'dit mis ik nog' en 'overige opmerkingen'.

In totaal zijn er 40 reacties op de kaartbeelden geprikt. Een gedeelte van de deelnemers heeft een enkele reactie achtergelaten, maar er zijn ook deelnemers die meerdere reacties hebben geplaatst. Vanuit diverse plekken in de gemeente is gereageerd op de kaartbeelden, waarvan de meeste reacties afkomen van deelnemers woonachtig in een van de wijken van Kampen. Deelnemers kwamen uit verschillende leeftijdscategorieën, waarbij inwoners van 45 jaar en ouder enigszins oververtegenwoordigd zijn. Naast de reacties die op de kaartbeelden zijn achtergelaten, hebben ook een tweetal deelnemers reacties per mail opgestuurd. Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd per hoofdambitie de volgende input opgehaald:

Hoofdpijnen opbrengsten interactieve kaart	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Hoofddambitie 1 <u>Wat vindt men goed:</u> Deelnemers vinden het positief dat er wordt ingezet op wijken en dorpen waar bewoners meer voor elkaar kunnen zorgen. Ook het clusteren van voorzieningen in Kampen, IJsselmuiden en Reeve wordt als een goed idee gezien. Het creëren van ontmoetingsplekken voor spel, sport en ontspanning wordt ook gewaardeerd, net als het investeren in de beleefbaarheid van de binnenstad en de IJssel. <u>Wat vindt men minder goed:</u> Een enkele deelnemer uit zorgen over de omvang van de woningbouwontwikkeling van Reeve en het behoud van het dorps karakter. Ook worden twijfels benoemd over de bereikbaarheid van de binnenstad met auto en fiets, vooral met het oog op de huidige staat van parkeergelegenheid. Tot slot vraagt een deelnemer zich ook af of ontmoetingsplaatsen voor kinderen ook aandacht krijgen in de omgevingsvisie, omdat deze plekken nu juist lijken af te nemen. <u>Wat mist men:</u> Op het gebied van het voorzieningenaanbod worden enkele specifieke voorstellen ingediend, zoals het ontwikkelen van de Oudestraat als horecastraat en het inzetten op shuttlediensten tussen de rand van de stad en binnenstad Kampen. Daar waar het gaat over plekken voor ontmoeting, sport en spel, roept een deelnemer op om ook aandacht te hebben voor de aanwezigheid van groene plekken voor rust. Voor de kleine dorpen benoemt een deelnemer de wens om hier ook ruimte voor cultuur te blijven bieden. Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de uitstraling van dorps- en wijkgebouwen, die aansluiten bij de gebruikers. <u>Overige opmerkingen:</u> Een deelnemer wijst op het kernprofiel Kamperveen dat momenteel wordt ontwikkeld met bewoners. Het is van belang dat dit traject aansluit bij de omgevingsvisie.	Hoofddambitie 1 In de 75%-versie wordt het faciliteren van voldoende ontmoetingsplekken genoemd, met in het bijzonder aandacht voor jongeren. Voor kinderen wordt er in de 75%-versie van de omgevingsvisie benoemd dat er rekening gehouden wordt met voldoende 'groene ruimtes om te spelen' en gaat aandacht uit naar het behoud van basisscholen. In de 75%-versie van de omgevingsvisie, en in lijn met eerdere beleidskeuzes, wordt Reeve aangewezen als een belangrijke locatie voor woningbouwontwikkeling. Met deze ontwikkeling zullen ook stedelijke faciliteiten en de stedelijke dynamiek toenemen, wat ook een impact heeft op het huidige karakter van Reeve. De 75%-versie van de omgevingsvisie beschrijft het toekomstbeeld voor Reeve als een unieke mix van een dorps karakter en stedelijke faciliteiten. In het invulling geven aan de voorziene groei gaat aandacht uit naar het bewaken en doorontwikkelen van bestaande karakteristieken. Om de leefbaarheid en bereikbaarheid in de binnenstad te waarborgen, zet de gemeente in op een gastvrije, autoluwe binnenstad. Door middel van mobiliteitshubs in de omliggende wijken van de binnenstad wordt er gestuurd op voldoende parkeergelegenheid op loopafstand van de binnenstad. Ook voor de fiets worden comfortabele, veilige fietsroutes tussen stad en omliggende wijken als alternatief voor de auto gefaciliteerd. In aansluiting op bovengenoemde aandacht voor 'formele' ontmoetingsmogelijkheden, gaat de 75%-versie ook uit van het inrichten van spontane ontmoetingsplekken in de openbare ruimte, waaronder ook in het groen. Zodoende wordt er ook aandacht gegeven aan voldoende groene plekken voor rust. Voorzieningen in de kleine dorpen, waaronder ook

	culturele voorzieningen, zullen waar haalbaar en wenselijk aangeboden worden. Als onderdeel van de warme dorps- en wijkhartten worden bijbehorende dorps- en wijkgebouwen gezien als een ontmoetingsplek. De uitstraling van de gebouwen is hier van belang, maar valt buiten de kaders van de omgevingsvisie.
Hoofdambitie 2 <u>Wat vindt men goed:</u> Een deelnemer geeft aan zich te kunnen vinden in de ambitie om lokale bedrijven te koesteren en groeimogelijkheden te bieden. Ook wordt woningbouw voor de lokale woonbehoefte, met extra aandacht voor betaalbare woningen, als positief gezien. Het autoluw maken van de binnenstad, in combinatie met het benutten van P&R-mogelijkheden, krijgt in één van de reacties steun. Ook het clusteren van voorzieningen bij Kampen Zuid is volgens een deelnemer een verstandige keuze. <u>Wat vindt men minder goed:</u> Hoewel de gebiedsontwikkeling van Reeve begrepen wordt, maakt ook een deelnemer zich zorgen over ontsluiting van het omliggende gebied, met name voor werkverkeer. Voor het dorp Reeve noemen enkele deelnemers ook de wens om vooral in te zetten op laagbouw, vanwege de overgangsfunctie tussen bebouwd gebied en natuur. Er wordt voorgesteld om een groene buffer te ontwikkelen tussen Venekwartier en Oeverwal, met ruimte voor recreatie. Er wordt gewezen op de aanwezigheid van zeearenden in de Kop van Reeve, waar bij verdere ontwikkeling aandacht voor nodig is. Op het gebied van ruimte voor bedrijvigheid geeft een deelnemer aan zich niet te kunnen vinden in het toevoegen van bedrijvigheid in de Melmerpolder en in de ontwikkeling van een tweede Zuiderzeehaven. <u>Wat mist men:</u> Op het gebied van woningbouw wordt meegegeven om ook in te zetten op kleinschalige, minder traditionele woonvormen. Een deelnemer stelt voor om hoogbouw hoger dan drie lagen in de hele gemeente te vermijden. Ook wordt voor dit onderwerp al nagedacht over de nog langere termijn: een	Hoofdambitie 2 De ambities zoals koesteren van lokale bedrijvigheid, aandacht voor de lokale woonbehoefte, inzet op een autoluwe binnenstad en clustering van voorzieningen in Kampen Zuid zijn pijlers die in de 75%-versie van de omgevingsvisie overleind zijn gebleven. In reactie op ontsluiting van Reeve, beschrijft de omgevingsvisie dat ook In Reeve STOMP-principe wordt gehanteerd, waarbij de gemeente veilige en comfortabele fiets- en wandelroutes faciliteert richting de stad en andere dorpen. In het kader van autobereikbaarheid wordt de N50 verbreed. Buiten de scope van deze omgevingsvisie, is ontsluiting een belangrijk aandachtspunt dat meegenomen wordt in de gebiedsontwikkeling van Reeve. Daar waar het gaat om de overgang tussen bebouwd gebied en natuur, wordt de ambitie voor een groene overgangszone herkend. In de 75%-versie is een groene buffer tussen Venekwartier en Oeverwal ingetekend in de visiekaart als onderdeel van de hoofdgroenstructuur. Om ruimte te bewaren voor openbaar groen en te voorkomen dat er in te hoge dichtheden gebouwd wordt, heeft de gemeente Kampen in de 75%-versie de keuze opgenomen dat er op bepaalde verdichtingslocaties ruimte is om de hoogte in te gaan. De uitwerking hiervan overstijgt het detailniveau van de omgevingsvisie en wordt nader uitgewerkt in de Verdichtingsstrategie die in 2026 zal worden opgesteld.

deelnemer ziet kansen om na de ontwikkeling van Reeve te kijken naar mogelijkheden voor uitbreiding richting Wilsum. Wanneer het gaat over uitbreiding van werklocaties, benoemt een deelnemer het gebied ten zuiden van de N764 (ter hoogte van Spoorlanden) als kansrijk. Ook verschillende reacties betreffen het thema mobiliteit. Wensen en ideeën die genoemd worden zijn het creëren van grootschalige parkeermogelijkheid aan de randen van de stad, het ontmoedigen van sluipverkeer op de Chalmotweg en het voorzien in een betere op- en afrit naar de N50 ten behoeve van bedrijvenpark RW50. Ook benoemt een deelnemer de wens voor doorontwikkeling van Kampen Zuid tot intercity station. Tot slot wordt ook opgeroepen om aandacht te hebben voor het beperken van lichtvervuiling van glastuinbouw en het beperken van het gebruik van bestrijdingsmiddelen, inclusief lozing daarvan op oppervlaktewater. <u>Overige opmerkingen:</u> Een deelnemer roept de gemeente op om de omgevingsvisie in regionaal in plaats van gemeentelijk verband op te pakken. Dit vanwege opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Een andere deelnemer geeft aan twijfels te hebben over de toekomst van de binnenstad en het aanwezige winkelbestand, dit met het oog op ontwikkelingen op het gebied van online winkelen.	Ten behoeve van de huidige groeiambitie van de gemeente Kampen naar 2050 worden er in de omgevingsvisie geen andere mogelijkheden voor uitbreiding meegenomen, als deze afwijken van de reeds benoemde gebieden uit de voorgaande versie (50%-versie). Mobiliteitshubs in de schilwijken worden toegepast als parkeermogelijkheden buiten het centrum. Deze bestaan tevens deels al, zoals bij het gemeentehuis en de Oranjesingel. De gemeente neemt kennis over de opmerkingen omtrent Chalmotweg, N50 en lichtvervuiling en bestrijdingsmiddelen. Echter, deze vallen buiten het beoogde abstractieniveau van de omgevingsvisie. De gemeentelijke omgevingsvisie wordt in afstemming opgesteld met de Provincie Overijssel en de provinciale omgevingsvisie. Zo houdt de gemeente Kampen rekening met opgaven die de gemeentelijke grenzen overstijgen.
Hoofdambitie 3 <u>Wat vindt men goed:</u> Uit meerdere reacties wordt duidelijk dat vergroening van de openbare ruimte als ambitie wordt herkend. Zo wordt een voorstel gedaan voor het ontwikkelen van een groene bufferzone tussen stad en natuur. Ook in het landelijk gebied worden kansen gezien op het gebied van natuurontwikkeling. Een deelnemer benoemt potentie te zien voor de ontwikkeling van een bufferzone die natuur, landbouw en recreatie combineert. Het benutten van de recreatieve potentie van het landschap spreekt mensen aan, mits dit gebeurt met aandacht voor de natuurwaarden. Ten slotte spreekt een deelnemer waardering uit voor de inzet op hergebruik van oude gebouwen.	Hoofdambitie 3 In het kader van een veilige, gezonde leefomgeving heeft de 75%-versie van de omgevingsvisie het 'ontstenen', het vergroenen en een goed wateropvangsysteem in de stad als opgave gekenmerkt. Al eerder in deze Nota van Participatie is stilgestaan bij de kansen voor een diverser gebruik van het buitengebied met inzet op recreatie en natuur(ontwikkeling) in balans met ruimte voor toekomstbestendige vormen van landbouw. De gemeente Kampen beschrijft aandacht te hebben voor het bewaren van een goede balans tussen rust en

Wat vindt men minder goed:

De aangewezen gebieden voor (toekomstige) wateropvang worden niet op elke plek in de gemeente herkend. Zo worden vraagtekens gezet bij de combinatie van een ruimtereservering naast dijkversterking bij de IJsseldijk, en verwijst een andere deelnemer naar afspraken die ten tijde van realisatie van de bypass zijn vastgelegd over het beperken van impact op het zuidelijk deel van de bypass. Ook geeft een deelnemer aan zich niet te herkennen in de inzet op versterking van water- en natuurverbindingen voor biodiversiteit op Kampereiland.

Een tweetal reacties weerspiegelen de wens om af te zien van windmolens. Dit vanwege zorgen om impact op de natuur, verminderd uitzicht en leefbaarheid voor omwonenden.

Wat mist men:

Op het gebied van vergroening wordt door een deelnemer expliciet aandacht gevraagd voor ontstening van de binnenstad van Kampen. Ook worden kansen gezien voor revitalisering van het Kamper stadsplantsoen. Vanuit de natuurverenigingen zijn verschillende adviezen over natuurbehoud ingebracht, waaronder het intact laten van rietstroken langs het water en het invoeren van snelheidsbeperkingen voor boten op het Reevediep. Ook wordt vanuit meerdere deelnemers een voorstel gedaan om nabij de Chalmotweg ruimte te bieden aan groene initiatieven die ontmoeting stimuleren. Daarbij wordt onder andere gesproken over het doorontwikkelen van een recreatieve fietsroute vanuit woonbuurt De Terpen.

Twee reacties weerspiegelen ideeën over bosontwikkeling, bijvoorbeeld langs het Reevediep of op Kampereiland. Uit meerdere reacties blijkt daarnaast een wens voor ontwikkeling van (recreatie)strandjes met zwemmogelijkheid. Ontwikkeling van deze strandjes vraagt volgens andere deelnemers wel om zorgvuldige aandacht voor aanwezige natuurlijke kwaliteiten, zoals het beschermen van oude wilgen en het beperken van recreatie in kwetsbare gebieden. Tot slot wordt ook recreatief gebruik van het Burgelkanaal door een deelnemer voorgesteld.

reuring en eventuele overlast (zowel voor inwoners als voor de natuur) bij een toenemend recreatief gebruik van het gebied te willen voorkomen. In de 75%-versie wordt de ook wens voor **recreatieve strandjes** opgenomen als een voorbeeld van een recreatieve parel langs de IJssel. Vanzelfsprekend is dat deze ontwikkeld worden met aandacht voor de natuurlijke kwaliteiten.

Met betrekking tot de aangewezen gebieden voor **wateropvang**: de blauwe zone op de visiekaart langs het Reevediep gaat om het voorkomen van grootschalige ontwikkelingen in deze zone, om te voorkomen dat dit eventuele toekomstige waterveiligheidsmaatregelen belemmert. Niet om bijvoorbeeld kleinschalige agrarische bebouwing. Ter verduidelijking is de beschrijving in de legenda van de visiekaart aangescherpt. Eerst stond hier: "reserveren voor (toekomstige) wateropvang rond 'bottlenecks' in IJssel en Reevediep: vrijwaren van bebouwing". Dit is gewijzigd naar "Mogelijkheden behouden voor eventuele (toekomstige) waterveiligheidsmaatregelen rond 'bottlenecks' in IJssel en Reevediep: vrijwaren van grootschalige bebouwing."

Daar waar het gaat over **opwek van windenergie**, houdt de gemeente Kampen zich aan de programmeringsafspraken uit het Provinciaal Programma Energiestrategie. De mogelijkheden voor inpassing van windturbines binnen het aangewezen zoekgebied worden samen met de provincie Overijssel onderzocht. Aspecten zoals aansluiting op landschappelijke structuren en verkleinen van de impact op natuur hebben hierbij bijzondere aandacht.

De gemeente neemt kennis van de suggesties over het Kamper stadsplantsoen, Chalmotweg en van de natuurverenigingen. Echter, deze suggesties vallen buiten het beoogde abstractieniveau van de omgevingsvisie.

De reacties die deelnemers op de interactieve kaartbeelden hebben achtergelaten, zijn meegenomen ter verdere aanscherping van het toekomstbeeld en in de uitwerking van gebiedsgerichte keuzes voor deelgebieden. De opbrengsten uit de online participatiemethode werden afgewogen tegen de opgehaalde reacties tijdens de Avond van gemeente Kampen en de reacties opgehaald uit andere gesprekken die gevoerd zijn met onder andere politiek en stakeholders. Bij het verwerken van de input werd ook rekening gehouden met eerder geformuleerde beleidsambities, bovenlokale kaders en wettelijke eisen die betrekking hebben op de leefomgeving. Ook werd het beoogde abstractieniveau van de omgevingsvisie in acht genomen. Voor sommige opgehaalde input geldt dat deze vrij locatiespecifiek is en daarmee het detailniveau zoals beoogd in de omgevingsvisie overschrijdt.

Participatieronde #3 - OMGEVINGSVISIE

(MAART '25)

Met de opbrengsten uit de voorgaande participatierondes is in het eerste kwartaal van 2025 gewerkt aan een nadere uitwerking van het toekomstbeeld voor de leefomgeving van de gemeente Kampen. De ambities en keuzes die voor de hele gemeente zijn in deze uitwerking vertaald naar voorgestelde keuzes voor verschillende type gebieden. In maart 2025 werd de 75%-versie van de omgevingsvisie gedeeld met de samenleving en werd men uitgenodigd om te reageren op de voorstellen. Om een breed publiek te benaderen is wederom ingezet op een combinatie van fysieke en online participatie. Centraal in deze participatieronde stond de Reizende expositie Omgevingsvisie 2050 | gemeente Kampen inclusief inloopmomenten en een bustour. Daarnaast kon men via het online platform omgevingsvisiekampen.nl reageren op de voorstellen per deelgebied.

Reizende expositie

Tussen 13 en 28 maart 2025 ging de 75%-versie van de omgevingsvisie op reis door de gemeente. Op meerdere plekken in de gemeente werden de voorstellen per deelgebied gepresenteerd aan geïnteresseerden. In totaal was de Reizende expositie te vinden op zeven locaties, verspreid over de gemeente: in de hal van het Stadhuis, in de bibliotheek IJsselmuiden, in het Wijkcentrum Reyersdam in Brunnepe, in De Veenhof in Kamperveen, in MFC De Toekomst in Wilsum, in het MFD Zalk en in De Kandelaar in 's-Heerenbroek.

Tijdens openingstijden kon iedereen die interesse had in de omgevingsvisie de expositie bekijken. De expositie bestond uit een aantal panelen van 3D 'tegels' die voorgestelde keuzes voor de deelgebieden weergaven. Na het bekijken van de panelen kon men via het invullen van formulieren of door het scannen van een QR code hun reacties achterlaten. Naast deze panelen, werden ook de visiekaart en een samenvatting van de drie hoofdambities gepresenteerd. Op elke locatie lag een stapel flyers die men van meer informatie over het proces voorzag. Tot slot kon men op elke locatie ook de top 3 foto's uit de fotowedstrijd bekijken. In het Stadhuis waren alle ingestuurde foto's van de fotowedstrijd te zien.

Naast de mogelijkheid om vrij in te lopen, werd ook op elke locatie een inloophmoment georganiseerd. Hier kon men met medewerkers van de gemeente en/of RUIMTEVOLK in gesprek gaan over de omgevingsvisie en de voorstellen. Op de verschillende inloophmomenten waren er per locatie circa 5 tot 25 bezoekers die de voorstellen kwamen bekijken. De gesprekken die gevoerd werden waren constructief van aard, en gaven de gelegenheid aan deelnemers om verdiepende vragen te stellen en hun reacties nader toe te lichten.

In totaal zijn er gedurende de Reizende expositie 48 formulieren ingevuld. De input die op de formulieren werd meegegeven varieerde van complimenten en bevestigingen tot aanscherpingen, aanvullingen en enkele kritische noten.

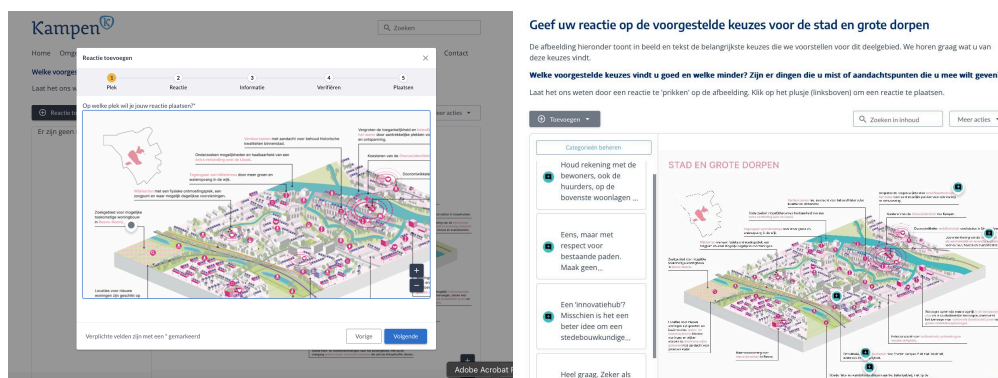
Bustour

Op vrijdag 21 maart 2025 werden er in het kader van de Reizende expositie drie bustours door de gemeente georganiseerd. In deze gratis bustours konden geïnteresseerde inwoners, ondernemers en organisaties mee op reis door de gemeente. De interesse in de bustour was groot. In totaal namen zo'n 110 mensen deel aan de bustours. De deelnemersgroep bestond uit inwoners en een aantal professionals waarmee de gemeente binnen de Omgevingswet samenwerkt.

Tijdens de ritten werden deelnemers bijgepraat over de omgevingsvisie. De busrit ging langs verschillende locaties die in de omgevingsvisie een plek krijgen: de stationsomgeving van Kampen, Kamperveen, de Melmerpolder, Kampereiland, polder Mastenbroek en de Koekoekspolder. Op deze locaties werd toegelicht welke ontwikkelingen en opgaven er spelen, en welke ambities of keuzes de gemeente voorstelt om hier antwoord op te geven. Na afloop van de busrit werden deelnemers uitgenodigd om in het stadhuis de Reizende expositie 'Omgevingsvisie 2050 | gemeente Kampen' te bekijken en hun mening over de voorstellen achter te laten. Een sfeerimpressie van de bustours is [hier](#) te bekijken.

Interactieve tegels

Om men ook in de gelegenheid te stellen om in eigen tijd de gebiedsvoorstellen door te nemen, is tijdens de participatieronde #3 parallel aan de Reizende expositie via het online platform een online reactiemogelijkheid aangeboden. Op het platform werden de 3D 'tegels' met voorgestelde keuzes voor de deelgebieden gepresenteerd. Door een reactie op het beeld te 'prikken', kon men hier hun opmerkingen, aanvullingen en aanscherpingen achterlaten.

Het online platform waarop alle informatie rondom participatieronde #3 te vinden was, is in heel maart 2025 door 2.700 unieke bezoekers bezocht. De pagina's met de interactieve tegels (voorgestelde keuzes per deelgebieden), zijn opgeteld in deze periode zo'n 300 keer bekeken. Op de interactieve tegels zijn in totaal 19 reacties achtergelaten door verschillende deelnemers. Deelnemers gaven zowel aan in welke voorstellen zij zich goed konden vinden, maar gaven ook op onderdelen aandachtspunten en kanttekeningen mee.

Op hoofdlijnen (niet uitputtelijk) werd in de Reizende expositie en via het platform de volgende input opgehaald:

Hoofdlijnen opbrengsten Reizende expositie en platform	Hoe verwerkt in omgevingsvisie?
Stad en grote dorpen Uit de ontvangen reacties op de voorgestelde keuzes voor de stad en grote dorpen blijkt dat deelnemers op enkele thema's nog aanscherpingen of kanttekeningen meegeven. Dit betreft bijvoorbeeld het thema bereikbaarheid: hiervoor wordt aangegeven dat de inzet op goede fiets- en wandelverbindingen naar het buitengebied herkend wordt, maar wordt aandacht gevraagd voor het behoud van rust. Ook	Stad en grote dorpen De meeste opmerkingen voor 'stad en grote dorpen' sluiten op hoofdlijnen aan op de inhoud die reeds beschreven stond in de ontwerp-omgevingsvisie. De zorgen met betrekking tot de drukke op de Zwolseweg heeft - mede naar aanleiding van input vanuit de gemeenteraad - meer aandacht gekregen in de ontwerp-omgevingsvisie. In de tekst is opgenomen

wordt een suggestie gedaan voor de inrichting van een beoogd fietspad tussen de N50 en Flevowijk. Daarnaast worden ervaren knelpunten benoemd met betrekking tot verkeersdrukke op de Zwolseweg en verplaatsingen binnen Kampen. Wat betreft toegankelijkheid en beleefbaarheid van het water, wordt een watertaxi als mogelijkheid aangedragen. Het voorstel voor het doorontwikkelen van de binnenstad tot aantrekkelijk en levendig stadshart wordt aangemoedigd en als kansrijk gezien. Kanttekeningen worden meegegeven daar waar het gaat om hogere bouw bij Kampen-Zuid. Opgeroepen wordt om aandacht te hebben voor behoud van het landschap, de natuur en kleinschaligheid bij dergelijke ontwikkelingen. Ook wordt verduidelijking gevraagd over de inzet op ontwikkeling van een innovatiehub, waarbij wordt betwijfeld of een dergelijke hub een positieve bijdrage levert voor de omgeving.	dat de gemeente zich samen met de provincie Overijssel inzet om de groei van de verkeersintensiteit te dempen. In de ontwerp-omgevingsvisie is gepoogd om de onduidelijkheid en twijfels rondom de innovatiehubs weg te nemen met een verduidelijking. De ontwerp-omgevingsvisie beschrijft dat met de innovatiehub rond Station Kampen-Zuid een gebied bedoeld wordt waar openbaar vervoer, deelmobiliteit en parkeren samenkomen, waardoor kansen ontstaan voor onderwijs, bedrijvigheid en wonen. Met de innovatiehub rond Station Kampen wordt een gebied bedoeld waar openbaar vervoer, deelmobiliteit en parkeren samenkomen en de koppeling wordt gelegd met het beoogde woon-werkgebied Kop van Spoorlanden, waardoor kansen ontstaan voor werken in combinatie met wonen in relatief hoge dichtheden voor bijvoorbeeld studenten, jongeren en kleine huishoudens. De overige suggesties neemt de gemeente in acht, maar overstijgen het detailniveau van de omgevingsvisie.
Kleine dorpen Er wordt aangegeven dat lokale leefbaarheid van de dorpen activiteit vereist, en dat verenigingen momenteel financieringsuitdagingen kennen. Suggesties ten behoeve van de leefbaarheid, zoals vestiging van een kulturhus, investeren in de scholen of meer recreatieve ommetjes, worden aangedragen. Meerdere reacties benadrukken vanuit de kleine dorpen een wens voor woningbouw en brengen dit in verband met het behoud van leefbaarheid en reuring. Diverse deelnemers vragen om aandacht voor een divers woningbouwprogramma, wat betreft doelgroep, typologie en prijsklasse. Anderen benadrukken dat woningbouw gewenst is, maar vinden dat dit met aandacht voor cultuurhistorische en natuurlijke waarden moet plaatsvinden. In het bijzonder wordt een voorbeeld uitgelicht met betrekking tot een potentiële uitbreidingslocatie aan de rand van Wilsum. Daarnaast geeft een enkele	Kleine dorpen In de ontwerp-omgevingsvisie wordt het belang van verenigingsleven extra benadrukt en in relatie gebracht tot ontmoetingsplekken die bijdragen aan leefbaarheid. Een kulturhus is een mogelijke invulling van de warme dorpsharten die de ontwerp-omgevingsvisie ambieert. Het belang van basisscholen en recreatieve ommetjes in reeds in de ontwerp-omgevingsvisie opgenomen. Om de leefbaarheid in stand te houden, wordt in de ontwerp-omgevingsvisie in de kleine dorpen op enkele locaties ruimte voor woningbouw geboden. Dit draagt bij aan het instandhouden van voorzieningen. De suggesties voor diversiteit in het woningbouwprogramma zijn in lijn met hetgeen wat reeds in de ontwerp-omgevingsvisie als ambitie is benoemd.

deelnemer aan dat vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) mogelijkheden biedt voor woningbouw, en wordt daarom opgeroepen voor meer mogelijkheden om op eigen terrein te bouwen. Een andere deelnemer is benieuwd wat concrete opties voor de benutting van VAB zijn. Men geeft aan dat wandel- en fietsroutes in en om de dorpen belangrijk zijn voor de gezondheid, maar dat de huidige ommetjes beperkt zijn. Meer recreatiemogelijkheden zijn gewenst, maar moeten worden ontwikkeld met oog op het bewaken van rust. Ook worden binnen dit thema enkele concrete suggesties gedaan, bijvoorbeeld voor het aanleggen van een fietspad langs de dijk van De Zande naar de Oude IJsselbrug in lijn met de dijkverzwaring en een jachthaven voor recreatie langs de Goot of het Ganzediep.	In de ontwerp-omgevingsvisie is reeds opgenomen dat bij iedere inbreiding of uitbreiding geldt dat de gemeente en ontwikkelende partijen er goed op letten dat aansluiting wordt gezocht bij het versterken van het (historische) dorpse karakter, behoud van voldoende groen en de nabijheid van voorzieningen. Voor een eventuele dorpsuitbreiding moet altijd gedegen cultuurhistorisch onderzoek worden uitgevoerd. Of en zo ja, op welke wijze een uitbreiding passend is, zal hieruit moeten blijken. Daar waar het gaat over vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), beschrijft de ontwerp-omgevingsvisie dat wensen voor de invulling van VAB-locaties in samenwerking met bewoners en gebruikers worden opgesteld en in goed evenwicht moeten staan met de omgeving en het agrarisch gebruik. Aan de tekst over het recreatieve parelsnoer is in de ontwerp-omgevingsvisie de volgende tekst toegevoegd: <i>"Het bewaren van een goede balans tussen rust en reuring bij de ontwikkeling van een recreatief parelsnoer is een belangrijk uitgangspunt: we willen eventuele overlast voorkomen."</i> De suggestie voor het fietspad en de koppeling hiervan aan een dijkversterking overstijgt het detailniveau van de omgevingsvisie, maar zal worden meegenomen in de uitwerking van de dijkversterking. De suggestie voor de jachthaven is op dit moment geen onderdeel van de gemeentelijke visie.
Werklocaties In deze laatste participatieronde kwamen relatief weinig reacties binnen op de voorgestelde uitwerking van de werklocaties (bedrijventerreinen, Koekoekspolder en Zuiderzeehaven). Op enkele thema's werden nog kanttekeningen en aanscherpingen meegegeven: zo geven deelnemers aan kansen te zien voor optimaal ruimtegebruik van daken op de bedrijventerreinen, in de vorm van groene daken of zon-op-dak. Daar waar het gaat over gecombineerd wonen en werken, geeft een deelnemer aan twijfels te hebben bij de (juridische) haalbaarheid van de ambitie. Een andere deelnemer vraagt	Werklocaties De suggesties over optimaal ruimtegebruik op daken hebben voor de ontwerp-omgevingsvisie geleid tot een toevoeging in de tekst en de visuele weergave van de gebiedsuitwerking van bedrijventerreinen: de mogelijkheid voor groene daken is hier nu expliciet opgenomen. Het stimuleren van zon-op-dak voor opwek van hernieuwbare energiebronnen is reeds opgenomen als ambitie in de ontwerp-omgevingsvisie. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt vastgehouden aan de ambitie voor het verkennen van mogelijkheden van een mix van wonen en werken. De gemeente

verduidelijking of de gemeente voornemens is geen ruimte te bieden aan bedrijven die vooral ruimte en energie kosten, maar weinig werkgelegenheid opleveren. Voor de uitwerking van de Zuiderzeehaven in het bijzonder, worden kanttekeningen benoemd voor de verkenning van de nut en noodzaak van een Tweede Zuiderzeehaven. Zo wordt door iemand gewezen op de relatie met benodigde investeringen in de Afsluitdijk, en geeft een andere deelnemer aan voorbij de Eilandbrug geen uitbreiding te wensen met oog op bescherming van het buitengebied.	erkent dat het realiseren van gemengde woon-werkgebieden op dit moment uitdagingen kent. Bij de nadere uitwerking dient te worden onderzocht hoe dit mogelijk kan worden gemaakt. Daar waar het gaat over het type bedrijf dat de gemeente wil aantrekken, is in de ontwerp-omgevingsvisie reeds opgenomen dat de gemeente vooral wil inzetten op bedrijven met lokale binding of/en die zorgen voor lokale werkgelegenheid. De genoemde vormen van bedrijvigheid hebben daarmee dus niet de voorkeur. De nut en noodzaak van de Tweede Zuiderzeehaven zullen in een apart onderzoek worden verkend. Daarbij worden alle relevante factoren meegewogen, en gaat aandacht uit naar de balans met het buitengebied.
Buitengebied en buurtschappen - Veenpolders Op verschillende onderwerpen worden voor de gebiedsuitwerking 'veenpolders' reacties meegegeven. Zo vraagt een deelnemer aandacht voor de overgang van de polder naar de dorpen. Op het gebied van bodemdaling worden zorgen geuit. De beschreven verhoging van het waterpeil wordt begrepen, maar er wordt ook een kanttekening hierbij geplaatst in relatie tot de economische haalbaarheid van een dergelijke maatregel voor veehouderijen. Een deelnemer geeft aan niet duidelijk terug te vinden wat de ruimtereservering langs het Reevediep precies inhoudt, bijvoorbeeld voor agrarische bebouwing. Daar waar in de voorstellen wordt gesproken over groen-blauwe dooradering rondom watergangen, vraagt iemand zich af wat de noodzaak hiervan is. Tot slot hangen enkele reacties samen met punten die ook onder 'kleine dorpen' zijn ingebracht, zoals een oproep voor woningbouwmogelijkheden, behoud van voorzieningen en suggesties voor fietsverbindingen.	Buitengebied en buurtschappen - Veenpolders In de ontwerp-omgevingsvisie wordt de ambitie van een stads- en dorpsrandzone rond ieder dorp beschreven om de overgang van polder naar dorp goed vorm te geven. Wat betreft aandacht voor de economische haalbaarheid van ambities, wordt in de ontwerp-omgevingsvisie expliciet opgenomen dat het verhogen van het waterpeil moet gebeuren in nauwe samenwerking met partners en ondernemers in het gebied. Hetzelfde geldt voor het verkennen van de (on)mogelijkheden m.b.t. bijvoorbeeld regeneratieve landbouw. De aanduiding voor de ruimtereservering langs het Reevediep gaat om het voorkomen van grootschalige ontwikkelingen in deze zone, om te voorkomen dat dit eventuele toekomstige waterveiligheidsmaatregelen belemmert. Niet om bijvoorbeeld kleinschalige agrarische bebouwing. Ter verduidelijking is hiervoor in de ontwerp-omgevingsvisie de legenda van de visiekaart aangescherpt (zie ook p. 32 van deze Nota). Daar waar in de ontwerp-omgevingsvisie gesproken wordt over de groen-blauwe dooradering, is dit met name ten dienste voor het verbeteren van

	mogelijkheden voor wateropvang en ecologische verbindingen. Dit wordt in de tekst reeds zo beschreven. De overige opmerkingen zijn al elders beantwoord (zie ook 'kleine dorpen') en in lijn met de ambities uit de ontwerp-omgevingsvisie.
Buitengebied en buurtschappen - Kleipolders In de reacties komt enerzijds naar voren dat de inzet op meer aandacht voor natuur en klimaat in het buitengebied gewaardeerd wordt. Anderzijds klinken ook bezorgde geluiden die wijzen op het toekomstperspectief voor de landbouw. In relatie tot bodemdaling wordt onderwaterdrainage aangedragen als maatregel naast of in plaats van het verhogen van het waterpeil en verdichten van het slotennetwerk. Vanuit 's Heerenbroek wordt door een deelnemer de oproep gedaan voor een rondweg om het dorp. Dit wordt in relatie gebracht met het verlichten van de verkeersdrukte op de Zwolseweg.	Buitengebied en buurtschappen - Kleipolders In de ontwerp-omgevingsvisie zijn reeds diverse ambities beschreven die moeten bijdragen aan meer aandacht voor natuur en klimaat. De gemeente probeert de realisatie van deze ambities wel zo veel mogelijk te verenigen met het agrarische gebruik van het buitengebied. De suggestie voor toepassing van onderwaterdrainage is in de ontwerp-omgevingsvisie nu expliciet opgenomen als mogelijke ondersteunende maatregel. In relatie tot de oproep voor een rondweg, is - naar aanleiding van deze en andere input - nu in de ontwerp-omgevingsvisie opgenomen dat de gemeente zich zal inzetten om, in samenwerking met de Provincie Overijssel, de bereikbaarheid en verkeersveiligheid op de N764 te borgen door de groei van de verkeersintensiteit te dempen. De provincie doet dit door in 2025 een toekomstvisie op te stellen. In de omgevingsvisie wordt nog niet vooruit gelopen op de uitkomsten van dit traject.
Buitengebied en buurtschappen - Rivierenlandschap Ook voor de gebiedsuitwerking van het rivierenlandschap wordt in de reacties aandacht gevraagd voor een balans tussen thema's zoals natuur, landbouw en recreatie. Iemand geeft aan langs de IJssel voorkeur te hebben voor duurzame landbouw in plaats van recreatie, vanwege bescherming van aanwezige natuur- en landschapswaarden. Ook wordt aandacht gevraagd voor een toenemende recreatiedruk bij Bypass. Tegelijkertijd deelt een andere deelnemer juist de wens om vrij toegankelijke natuur te behouden. Voor Mastenbroek geeft een deelnemer aan graag geen	Buitengebied en buurtschappen - Rivierenlandschap Een gezonde balans aan functies in het buitengebied is een belangrijk uitgangspunt in de ontwerp-omgevingsvisie. Recreatieve ontwikkelingen moeten, als ze in natuurgebieden plaatsvinden, goed samen kunnen gaan met de natuurwaarden. In de ontwerp-omgevingsvisie worden daarom uitspraken gedaan over het zoeken naar een gezonde balans tussen rust en reuring en het beperken van overlast voor mens en natuur (zie ook onderdeel 'kleine dorpen'). In Mastenbroek wordt vanuit de

verdere bebouwing te zien. Ook wordt daarbij de wens benoemd dat de uitbreiding van dorp Reeve niet betekent dat de Zwartendijk uiteindelijk ruimtelijk ingesloten wordt.

Ook in dit deelgebied komt de ruimtereservering bij het Reevediep aan bod. Een deelnemer geeft aan zich niet te herkennen in het voorstel, en zorgen te hebben over bedrijfsbeperkingen wanneer hier geen bebouwing is toegestaan. Ook wordt aangegeven dat een eventuele dijkverlegging als ongewenst wordt gezien.

Tot slot doet een deelnemer nog enkele concrete suggesties voor fietsverbindingen en recreatiemogelijkheden.

ontwerp-omgevingsvisie ruimte geboden voor kleinschalige bebouwing voor eigen lokale behoefte, mits dit aan voorwaarden voldoet. In de ontwikkeling van het dorp Reeve en de aangrenzende stads- en dorpsrandzone wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met een goede inpassing van de Zwartendijk.

Zoals eerder (*zie onderdeel veenpolders*) benoemd, betreft de ruimtereservering het voorkomen van grootschalige ontwikkelingen en gaat dit niet om bijvoorbeeld kleinschalige agrarische bebouwing. Dit is in de legenda van de visiekaart aangescherpt.

Er zijn op dit moment geen plannen om een dijk te verleggen, maar het is wel zo dat vanaf 2037 zal worden verkend of de dijken 'Rondom Kampen' nog voldoen. Uit dit onderzoek zouden maatregelen kunnen volgen.

De concrete suggesties passen binnen ambities die reeds onderdeel van de ontwerp-omgevingsvisie zijn. Het uitwerken van dergelijke specifieke maatregelen op exacte locaties overstijgt echter het detailniveau van de omgevingsvisie.

Stakeholders en ketenpartners

De Nota van Participatie gaat in op de opbrengsten die zijn opgehaald in de participatie met inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en “stakeholders”. Voor het merendeel is de inbreng opgehaald tijdens de drie centrale participatierondes en in ateliers met stakeholders. Buiten deze momenten om, heeft de gemeente gedurende het traject ook met bepaalde partijen één-op-één afstemming gehad. Dit betreft: twee overleggen met het Waterschap Drents Overijsselse Delta, afstemming met de deelgebiedscommissie Mastenbroekpolder/Kamperveen, twee overleggen met het Sociaal Economisch Beraad (SEB), tuindersoverleg Koekoekspolder, twee overleggen met LTO Noord en de pachterbond en een overleg met vastgoedeigenaren van de binnenstad.

Voor de verschillende stakeholder ateliers is een diverse groep aan partijen uitgenodigd. Hieronder een weergave van de genodigden. Een groot deel van de partijen was aanwezig bij één of meerdere bijeenkomsten.

Gemeente Dalfsen	GGD IJsselland	Welstandscommissie
Gemeente Dronten	Natuur en Milieu Overijssel	Woningcorporatie deltaWonen
Gemeente Hattem	LTO Noord	Woningstichting Beter Wonen
Gemeente Heerde	Cumela	Adviesraad Sociaal Domein
Gemeente Noordoostpolder	Veiligheidsregio IJsselland	Dorps- en wijkverenigingen
Gemeente Oldebroek	NS	Ondernemersverenigingen
Gemeente Zwartewaterland	Rijkswaterstaat	Land- en tuinbouwverenigingen
Gemeente Zwolle	Port of Zwolle	Natuurverenigingen
Provincie Overijssel	Vitens	Gebiedscoöperatie IJsseldelta
Provincie Gelderland	Staatsbosbeheer	IJsseldelta Marketing
Provincie Flevoland	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	
Waterschap Drents Overijsselse Delta	Monumentenraad	